

Càritas Catalunya als mitjans de comunicació de l'Església

.....
Col·lecció:
Dossiers

Col·lecció:

Dossiers, núm. 5

Autor/a:

Càritas Catalunya

Director de la col·lecció:

Francesc Roig Queralt

Redacció i coordinació de l'edició:

A cura del Departament de Comunicació
i Relacions Institucionals de Càritas Catalunya

Disseny del volum:

Grup ES · SA

Il·lustració de la portada:

Banc d'imatges

Fotografies:

Arxius fotogràfics de Càritas Catalunya i Ràdio Estel, Luis Miguel Luna
i fotografies dels autors/es dels articles

Correcció:

Diana Seguí, filòloga i col·laboradora de Càritas Catalunya

Primera edició:

Novembre del 2023

© Càritas Catalunya

C/ dels Àngels, 18, entresol

08001 Barcelona

Tel. 934 126 864

info@caritascatalunya.cat

www.caritascatalunya.cat

ISBN:

Dipòsit legal: B –

Producció:

Càritas Catalunya

Impressió: AGPOFGRAF

Llicència Creative Commons

Col·lecció:
Dossiers

Índex

6	I. Presentació	
8	2. La veu de Càritas a Ràdio Estel	
	2.1. Els inicis	10
	2.2. Apunts històrics.	16
	2.2.1 Primera etapa (2015-2019)	16
	2.2.2 Segona etapa (2020-2022)	21
	2.2.3 Nova etapa (2023-)	22
	2.2.4 Després de vuit anys	23
	2.2.5 Finalment, alguns números...	25
	2.3. Protagonistes	26
	2.3.1 Montserrat Creus Maristany	26
	2.3.2 Mn. Ignasi Miranda Giménez-Rico	31
	2.3.3 Carme Munté Margalef	33
	2.3.4 La Comissió de Comunicació	40
43	3. El “Contrapunt” a “Catalunya Cristiana”	
	3.1. Presentació	44
	3.2. Els articles del “Contrapunt” (2022-2023)	48
83	4. Epíleg	

Presentació

Benvolgudes i benvolguts,

Quan llegiu aquest nou dossier de Càritas Catalunya ja haurà començat una nova temporada del programa *La veu de Càritas* a Ràdio Estel i la col·laboració amb el setmanari "Catalunya Cristiana". Aquesta nova etapa ha arrencat amb canvis importants, un pas més en l'aprofundiment de la relació amb aquests dos mitjans de comunicació de referència de l'Església catòlica a Catalunya.

La relació de Càritas Catalunya amb els mitjans de comunicació ja va començar en l'època de la seva creació, el 1992. Sense una estructura professionalitzada, Càritas Catalunya es va donar a conèixer a poc a poc al món mediàtic català: premsa, ràdio, televisió i agències de notícies.

Amb el temps s'establiren contactes amb mitjans de comunicació generalistes i, molt especialment, amb els de l'Església catòlica a Catalunya, com ara "Catalunya Cristiana", "Serra d'Or", "Orifloma", "El Racó", "El Ciervo", "Foc Nou", Ràdio Estel i la COPE, i també amb espais com *La Missa dominical* de Ràdio Televisió Espanyola, *Signes dels temps* de Televisió de Catalunya-TV3, *Paraules de vida* de Catalunya Ràdio, *Tots X Tots* de COM Ràdio o programes de solidaritat de Ràdio Gràcia, Ràdio Ciutat Vella, Ràdio Nacional d'Espanya-Ràdio 4.

També en aquells temps ens van tenir presents algunes agències de notícies, com ara Europa Press o EFE. Més endavant, amb el naixement de les agències de notícies cristianes com l'Agència Veritas o l'Agència Flama, s'amplià el ressò de les notícies de Càritas.

La veu de Càritas també es va sentir en els mitjans de comunicació propis de l'Església local i dels bisbats catalans: fulls dominicals, butlletins, etc., així com en publicacions d'entitats com Justícia i Pau i Arrels Fundació, entre d'altres.

El progressiu desenvolupament de les Càritas diocesanes catalanes va implicar la creació de mitjans de comunicació propis (fulls informatius, butlletins, revistes i, posteriorment, pàgines web), que també van servir d'altaveu de les notícies de Càritas Catalunya.

Càritas Catalunya als mitjans de comunicació l'Església

Un punt d'inflexió important va ser la posada en marxa, el 2015, del programa *La veu de Càritas* a Ràdio Estel, un projecte promogut per la Conferència Episcopal Tarraconense (CET), Ràdio Estel i Càritas Catalunya.

Precisament, els lectors i les lectores d'aquest dossier podreu llegir el testimoni de l'ànima impulsora d'aquest programa, Carme Borbonès, presidenta de Càritas Catalunya en aquells moments; de Montserrat Creus, secretària del Gabinet d'Informació de l'Església a Catalunya (GIEC) de la CET, i mossèn. Ignasi Miranda, ex cap d'Informatius de Ràdio Estel, director, productor i conductor del programa.

La relació amb Catalunya Cristiana també ve de lluny —això ens ho relatarà Carme Munté, sotsdirectora de Catalunya Cristiana en l'epígraf 2.3.—, però la institucionalització tingué lloc el juliol del 2022 amb la signatura d'un conveni de col·laboració.

El setembre del 2022 va veure la llum la columna d'opinió "Contrapunt" a Catalunya Cristiana, coordinada pel voluntari de Càritas Catalunya Ferran Hortigüela, que professionalment venia del món editorial. En l'epígraf 3.1. d'aquest dossier, ell mateix ens narrarà la gènesi i el desenvolupament d'aquesta col·laboració fins avui dia.

Finalment, voldria compartir una reflexió que sempre he tingut i tinc present: el món virtual ens dona possibilitats infinites d'emmagatzematge de documents i imatges, però aquesta riquesa tècnica fa que milions d'aquests documents restin condemnats sovint a l'ostracisme virtual, i contribueixin a la desmemòria. En canvi, les publicacions impreses estan presents a les prestatgeries físiques i també en la interioritat de les nostres vivències.

Per tant, aquest dossier vol ser memòria viva de la història de Càritas Catalunya.

Francesc Roig Queralt

President

Càritas Catalunya

Col·lecció:
Dossiers

La veu de Càritas
a Ràdio Estel

La veu de Càritas a Ràdio Estel Els seus inicis

La doctora Carme Borbonès i Brescó va ser presidenta de Càritas Catalunya entre els anys 2004 i 2016. Anteriorment, la van precedir mossèn Josep Maria Mauri Prior, prevere del bisbat d'Urgell (1997-2004) i mossèn Mateu Freixes, del bisbat de Lleida (1992-1997).

Entre els diferents programes i projectes que va promoure, el programa radiofònic *La veu de Càritas* va ser emblemàtic.

Tot seguit, Carme Borbonès, l'ànima d'aquest programa, ens n'explicarà la gènesi i desenvolupament.

Les activitats i la presència als mitjans de comunicació de Càritas Catalunya té una llarga i fructosa presència al costat de les deu Càritas diocesanes amb seu a Catalunya, alhora que cadascuna d'elles apareix als mitjans de comunicació general i religiosa del seu territori, ja sigui d'una manera puntual o més sistemàtica, sobretot en aquells moments més clau i significatius: Corpus, Nadal, campanyes humanitàries (guerres, desastres naturals), la presentació d'un nou programa o de pisos socials, la inauguració d'algun servei, etc.

Càritas, per la seva pròpia idiosincràsia, ha buscat estratègies i dinàmiques particulars per comunicar, amb exemples concrets, la seva presència eclesial d'estima, d'amor als altres, com a praxi de l'Evangelí. Hem de tenir present, sempre, que la comunitat cristiana es reuneix al voltant de l'altar per escoltar la paraula, celebrar l'eucaristia i sortir a practicar la caritat amb tots els germans.

Aquesta estima als altres, a més del testimoni i l'acció personal, significa desenvolupar un seguit d'accions presencials concretes, amb la voluntat de fer praxi comunitària, de l'amor que Déu ens té: per fer-ho adequadament ens organitzem per estar al costat de tots els germans, segons les circumstàncies i les possibilitats, identificant les febleses i compartint les nostres forteses.

Sense cercar cap protagonisme, ben al contrari, des de la màxima discreció, analitzem i actuem. Però també entenem que, per millorar la nostra intervenció i fer-la més qualitativa, és important fer partícip tota la ciutadania de les nostres activitats, necessitats, propostes i programes.

Més enllà de l'acció pròpia i particular de cada parròquia, arxiprestat, ciutat i territori diocesà, Càritas ha actuat, institucionalment, com a "veu d'anunci i de denúncia" enmig de la societat. Denúncia sorgida d'una anàlisi rigorosa de la realitat a partir de la valoració i de l'estudi professional de la casuística àmplia i diversa que ens arriba quotidianament.

Si s'analitzen els documents i les "campanyes pròpies" a través dels anys, podem veure sense "falses modèsties" que moltes de les situacions explicades, "denunciades" per Càritas sempre s'han avançat al que la societat ha acabat reconeixent com a greus febleses socials, i que, en molts casos, després ha assumit com a responsabilitat col·lectiva i comunitària. És a dir, hem estat veu d'anunci i de denúncia enmig del món.

Des de Càritas Catalunya, històricament, sempre s'han desenvolupat noves actuacions conjuntes, reforçant i establint canals per tal de sumar iniciatives i actuacions particulars que poden esdevenir respostes compartides.

En primer lloc, consolidant un espai propi als locals de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET), al carrer dels Àngels 18 de Barcelona, que des de l'any 2006 actua com a punt de trobada i de referència, fet que facilita els recursos bàsics per fer convocatòries més àmplies i formals: rodes de premsa, presentació d'informes, campanyes, memòries anuals, etc.

En segon lloc, poder disposar d'aquest espai identificador fa que siguin més àgils les trobades dels diferents responsables de les Càritas diocesanes. En aquest cas, d'aquelles persones que assumeixen les tasques de difusió i de comunicació, tot ampliant l'eficàcia i l'eficiència de la tasca diària. Malgrat que en els darrers temps són molt útils les reunions virtuals, cal no oblidar que també és molt important compartir la proximitat entre els actors.

A mesura que es van anar fent més periòdiques les reunions presencials dels diferents espais de treball conjunt, es crearen comissions *ad hoc*, i en concret es va veure la necessitat de trobar un àmbit comú, ampli i divers, que posés en coneixement del nombre més gran de persones les necessitats de la gent i alhora les respostes que s'anaven bastint en cada lloc. Aquesta era la funció bàsica de la Comissió de Comunicació de Càritas Catalunya.

Sovint la identificació d'una necessitat, d'un problema, en un lloc concret, en compartir-lo i comunicar-lo, facilita localitzacions similars i ajuda a trobar respostes adequades.

És a dir, es va partir de la idea de reforçar la difusió conjunta, alhora que puntual, de les grans fites —campanyes, presentació de programes, etc.—, que es feien a cada diòcesi, i també cercar altres fórmules que permetessin ampliar la funcionalitat de la comunicació de les activitats més particulars, tot presentant actors diversos que amb el seu testimoni puntual i personal podien ajudar i esperonar, d'una banda, els diferents nuclis de Càritas de tot Catalunya i la comunitat cristiana en general per cercar nous espais on obrir “portes d'acollida”, i, de l'altra, fer-ho extensiu a tots els oients que sovint escoltaven Ràdio Estel.

Amb aquesta doble finalitat es va fer un primer contacte amb la direcció de Ràdio Estel, l'estiu del 2014. Inicialment, la proposta sorgia amb la voluntat d'ampliar i de singularitzar, de “donar veu pròpia” a Càritas. Això comportava poder disposar d'alguns recursos personals i d'una estructura mínima per tal de garantir aquesta presència, continuada, a les ones.

En aquells moments, Càritas Catalunya només podia comptar amb la col·laboració i el treball d'uns quants voluntaris, alguns de Barcelona i d'altres que es desplaçaven des de les Càritas diocesanes, fet que en limitava molt la participació. A més, les respectives àrees de comunicació diocesanes tampoc no disposaven de gaire personal especialitzat, per la qual cosa es feia molt difícil poder bastir uns programes de prou qualitat d'una manera regular i periòdica.

Els inicis van resultar força difícils i sobretot angoixants. De fet, la gent de Càritas està més avesada a l'acció/intervenció personal, directa, "a peu d'obra". Si bé cada vegada es procura fer la nostra activitat d'una manera més estructurada i eficaç, en el fons la nostra acció al món se centra a "estar al costat" de les persones, en dinàmiques de proximitat.

Cal subratllar, però, l'important i decisiu paper que van fer tots els professionals que des dels diferents espais de comunicació de les Càritas diocesanes van assumir el repte. Se'n van responsabilitzar i van ser el cor i el motor d'aquesta realitat.

Sense la seva implicació no hauria estat possible; va ser el resultat de la seva "obra coral". Entomaren el repte; valoraren possibilitats; analitzaren dificultats i possibilitats; identificaren i prioritzaren temes que podien desenvolupar; varen dissenyar l'estil, l'horari, la programació de temes i les intervencions; es varen repartir tasques; es coordinaren, etc., i aleshores es posaren en marxa!

El fet d'estar ubicats als locals de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET), que compta amb el Gabinet d'Informació de l'Església Catòlica (GIEC), va ser un recurs, no formal, que els va ajudar molt: es podia conèixer amb immediatesa i de primera mà molta informació, fet que facilitava la valoració i l'oportunitat dels temes i els aspectes que podien ser d'interès i, a més, el suport personal que van oferir des del primer dia va ser bàsic i determinant.

I amb tot aquest ampli bagatge començaren els primers programes, al desembre del 2015. Des del primer moment, *La veu de Càritas* va sortir a les ones amb "la veu dels protagonistes" de Càritas: voluntaris i usuaris van aparèixer per explicar, per compartir, per fer participants els oients de la realitat més afeblida de la societat, sempre conduïts i acompanyats pels professionals. És molt important el testimoni que guanya credibilitat en expressar-se amb paraula pròpia de cada lloc i amb la descripció de casuístiques i circumstàncies, sovint força diferenciades, segons les característiques socioeconòmiques de cada territori diocesà: des de la Vall d'Aran i el Pirineu fins a les Terres de l'Ebre, des de Terra Ferma fins a la comarques gironines, passant per la Catalunya Central, l'Àrea Metropolitana, les comarques de Tarragona...

Tot un mosaic de realitats humanes que malauradament aixopluguen situacions d'extrema fragilitat i vulnerabilitat que, a més, canvien molt ràpidament, com ho fa la societat. Situacions que es difuminen i acaben fent-se invisibles per les falses lluentors del progrés, el consum desbocat,

l'ús generalitzat i irracional de les noves tecnologies, etc. És en aquest darrer sector on penso que caldrà anar incidint, properament, per tal de trobar els espais i les estratègies més adients per seguir anunciant, denunciant, fent palès que, com sempre, cal estar a l'aguait de noves necessitats, de noves febleses, per trobar, per saber estimar el meu germà, compartint l'amor que Déu em té i m'ha ensenyat.

Carme Borbonès i Brescó
Expresidenta de Càritas Catalunya

2.2. Apunts històrics

El programa *La veu de Càritas* de Ràdio Estel ha passat per diferents etapes que tot seguint mirarem d'explicar sintèticament.

2.2.1. Primera etapa (2015-2019)

El programa *La veu de Càritas* de Ràdio Estel és un projecte que es va començar a plantejar els anys 2013-2014 per part de Càritas Catalunya, la Conferència Episcopal Tarraconense (CET) i Ràdio Estel. Es volia posar en marxa un programa específic sobre la nostra institució, però per diverses circumstàncies no havia arribat a desenvolupar-se. Les Càritas diocesanes catalanes sempre van trobar en Ràdio Estel un gran suport en l'àmbit informatiu i participen en diferents programes de l'emissora des de feia molts anys.

Al llarg del 2015 es va treballar una proposta d'organització i desenvolupament que va quedar enllestida abans de l'estiu.

Una de les primeres qüestions que es van plantejar va ser el nom del programa. Es' van fer diferents propostes: *Càritas de tots*, *La caritat de tots*, *Tots som Càritas*, *Taula de la caritat*, *La porta de Càritas*, *La finestra de Càritas* i *La veu de Càritas*. Finalment, s'optà per aquesta darrera proposta.

En principi, el llançament del programa estava previst per al mes de setembre, però no va ser fins a la primera setmana de desembre, en el marc del Dia Internacional del Voluntariat, quan va sortir a les ones.

Va ser un projecte propi, singular, important per a la vida de Càritas Catalunya. Per primera vegada vam disposar d'un espai de comunicació periòdic en el nostre mitjà de comunicació de referència per excel·lència, Ràdio Estel, amb l'objectiu de fer-nos més presents entre les comunitats cristianes i la societat catalana.

D'inici es va plantejar que el programa fos setmanal. La durada era de 55 minuts. El programa sempre es gravava amb anterioritat a l'emissió (els dilluns, de vuit a nou del vespre). Les gravacions s'efectuaven, sempre que es podia, a la seu de Ràdio Estel el mateix dilluns entre les dotze i dos quarts de dues, però també es podia fer per telèfon.

Els objectius que es van plantejar en el programa van ser:

- Difondre la feina de Càritas, que és Església, a la ciutadania de les deu diòcesis catalanes.
- Fer pedagogia sobre els fons del compromís caritatiu de l'Església.
- Difondre tot el pensament cristià sobre la caritat i conscienciar la societat sobre aquesta filosofia.
- Presentar experiències, projectes i testimonis de l'acció social i caritativa de l'Església.
- Unificar la caritat de l'Església en un únic compromís, més enllà dels conceptes *parroquial*, *diocesà* o *de comunitat*.

La proposta inicial d'estructura, aprovada per la Comissió de Seguiment d'aquest programa de Càritas Catalunya, va ser la següent (tenint en compte que es podria modificar a mesura que el programa s'es desenvolupés):

- Sintonia i salutació (1 minut).
- Sumari dels temes de la setmana (2 minuts).
- Presentació d'una reflexió feta per algun dels bisbes, delegats episcopals, directors i directores o secretaris generals de les Càritas diocesanes (2 minuts).
- L'acció de la setmana, en format entrevista, reportatge o petit col·loqui (15 minuts).
- Testimoni personal. Entrevista en profunditat (20 minuts).
- Resum de notícies de la setmana (10 minuts).
- Agenda per a la setmana següent (previsions, 3 minuts).
- Sintonia i comiat.

A més, es van organitzar programes especials monogràfics de les comissions de treball: Acció Social; Acollida, Acompanyament i Necessitats Bàsiques; Comunicació; Econòmica; Migracions; Sociolaboral i d'Empreses d'Inserció Social, i Voluntariat i Formació.

Aquests programes de les comissions de treball estaven coordinats pels respectius coordinadors i coordinadores.

D'altra banda, al llarg del curs es van fer programes monogràfics, generalment coordinats per Càrter Catalunya amb la participació de les Càrter diocesanes: campanyes de Corpus i Nadal, emergències, Jornada Mundial de les Comunicacions Socials, dies internacionals de les Persones Grans, Sense Llar, Voluntariat, Setmana Internacional per a l'Erradicació de la Pobresa, etc.

Per tal de desenvolupar el programa, es va crear un petit equip de redacció format per Montserrat Creus, secretària del Gabinet d'Informació de l'Església a Catalunya (GIEC); Luis Miguel Luna, de Càrter Diocesana de Terrassa; Maria Marín, de Càrter Diocesana d'Urgell, i Ignasi Miranda, de Ràdio Estel.

Les funcions inicials de cadascuna d'aquestes persones van ser:

- Montserrat Creus: elaboració del resum de notícies de la setmana, de l'agenda i del contacte amb els participants.
- Ignasi Miranda: preparació del format, sintonia i presentació del programa.
- Maria Marín i Luis Miguel Luna: enllaços amb les Càritas diocesanes catalanes. S'encarregaven fonamentalment del contacte directe amb els i les responsables de Comunicació de cada Càritas diocesana, programant els apartats: "Reflexió", "L'acció de la setmana» i "Testimoni personal".

La metodologia de treball va aprofitar la feina que cada àrea o departament de Comunicació o Sensibilització de cada Càritas diocesana ja desenvolupava perquè la col·laboració al programa no signifiqués un treball extra.

Per tal de facilitar la feina de les Càritas diocesanes i de les comissions de treball de Càritas Catalunya, vam elaborar uns models de guions per a l'elaboració dels continguts dels programes.

Així, doncs, durant aquesta primera etapa ens vam centrar a donar visibilitat als programes, projectes i activitats de les deu Càritas diocesanes catalanes.

Al llarg dels tres primers anys (2016, 2017 i 2018) es va assolir plenament aquest objectiu primigeni a través d'intervencions dels presidents o dels delegats episcopals de les Càritas diocesanes, de la presentació d'accions significatives, de programes coordinats per les comissions de treball, de la presentació de testimonis, de l'agenda i del recull de notícies.

Durant els anys 2018 i 2019, la Comissió de Comunicació va tenir un paper molt rellevant pel que fa al seguiment periòdic del programa, l'avaluació del desenvolupament, les propostes de millora i la informació periòdica a la Comissió Permanent de Càritas Catalunya.

2.2.2. Segona etapa (2019-2022)

Passada aquesta fase es van produir dos canvis substancials: d'una banda, la pandèmia de la Covid-19. Malgrat tot, no es va aturar l'emissió del programa. Un cop represa la normalitat, Ràdio Estel va proposar aprofitar els continguts del programa per a altres espais radiofònics de Ràdio Estel. També el mes de setembre del 2021 vam passar d'un programa setmanal propi a un espai dins el magazín *Camins* de la tarda dels dilluns. El nou enfocament va quedar reflectit en el conveni de col·laboració que es va signar entre Ràdio Estel i Càritas Catalunya.

En aquesta nova etapa vam tenir més dificultats a l'hora d'efectuar les gravacions de les aportacions de les Càritas diocesanes.

Per facilitar el treball dels equips de comunicació de les deu Càritas diocesanes catalanes respecte al programa *La veu de Càritas*, al final del mes de maig del 2020 es va editar una petita *Guia del programa La veu de Càritas*.

També, durant aquests tres anys es va millorar la difusió de les notícies i els esdeveniments per a l'agenda facilitats per les Càritas diocesanes a través del web i les xarxes socials de Càritas Catalunya.

El 2021, Ràdio Estel va iniciar una nova etapa de la mà del nou director, Toni Hervàs. La veu de Càritas va passar a formar part del magazín de tarda *Camins*, dirigit pel periodista Rafael Sanahuja. Això va significar passar d'un espai propi de gairebé una hora els dilluns a un de 15-20 minuts, també els dilluns a la tarda. La reducció del temps del programa va comportar una reestructuració de l'escaleta, en què ens vam centrar en tres seccions: "Agenda", "Notícies" i "Entrevista".

El 2022, *La veu de Càritas* va passar a formar part del magazín d'actualitat religiosa *Sense distància*, dirigit i conduït per Mn. Ignasi Miranda. Aquest espai radiofònic s'emetia les tardes de 18.00 a 18.45 hores. El programa *La veu de Càritas* va continuar emetent-se els dilluns a la tarda, de les 18.25 fins a les 18.45 hores (20 minuts) amb el mateix

esquema de programa. Les gravacions es van fer de les 17.00 a les 18.00, ja sigui en estudi, per via telefònica, trucada per WhatsApp o bé per Zoom.

Curiosament, aquesta franja horària d'emissió tenia més audiència (un *share* de 3.000 oients diaris) que el magazín *Camins* (2.000), en bona part perquè *La veu de Càritas* s'emetia abans de les vespres de Montserrat, un dels espais més escoltats de Ràdio Estel, juntament amb les laudes del matí i el magazín matinal de les vuit del matí.

Com sempre, a més de les seccions tradicionals (“Agenda”, “Notícies” i “Entrevista”), vam continuar amb els programes monogràfics.

2.2.3. Nova etapa (2023-)

Tot valorant l'evolució del programa des del 2015 fins a l'actualitat, la Comissió de Comunicació de Càritas Catalunya en diferents reunions va plantejar un canvi d'enfocament del programa:

- Pel que fa als continguts que es volien transmetre, el nou plantejament s'orienta més cap a la denúncia profètica i els testimonis més universals, aprofitant els esdeveniments comunicatius més importants: les campanyes de Corpus, Nadal i Sense Llar; la presentació de la memòria anual de Càritas Catalunya, els informes FOESSA i dels Observatoris de la Realitat Social de CD Barcelona, CD Girona i CD Terrassa; els posicionaments de Càritas respecte dels temes socials d'actualitat, etc.
- Tenint en compte aquest nou enfocament, es mantenen les seccions “Agenda”, “Notícies” i “Entrevista”, així com els programes especials –sovint monogràfics– elaborats per Càritas Catalunya. En aquest sentit, es vincularan més estretament aquestes seccions amb les noves de Càritas Catalunya a “Catalunya Cristiana”: “Contrapunt”, “Amb veu de dona”, “Instantànies” i els reportatges en profunditat.

- Promoure que els continguts de gran abast es tractin en diferents programes de Ràdio Estel en *prime time*.
- En aquest nou context, Ràdio Estel recollirà les diferents informacions de Càritas Catalunya i les farà arribar transversalment als diferents programes a través dels periodistes de referència.
- A més, bona part de les informacions també apareixeran al web, les xarxes socials i els pòdcasts de l'emissora i de Catalunya Cristiana.

2.2.4. Després de vuit anys...

Després de vuit anys d'emissions, en general, ens hem de felicitar per la magnífica relació i companyonia entre totes les persones que han fet possible el programa. De mica en mica va anar creixent el sentiment que *La veu de Càritas* és un projecte de tots, i va augmentar la implicació general de totes les Càritas.

Cal destacar el treball de coordinació que han efectuat els coordinadors de les set comissions de treball de Càritas Catalunya: Acció

Social; Acollida, Acompanyament i Necessitats Bàsiques; Comunicació; Econòmica; Migracions; Sociolaboral i d'Empreses d'Iniciativa Social, i Voluntariat i Formació, que van estructurar i desenvolupar els programes monogràfics dedicats a temàtiques transversals a totes les Càritas catalanes.

En alguns casos, i davant de les limitacions que ens van explicitar algunes Càritas ja que no disposaven d'una persona especialitzada o que s'ocupés específicament de la comunicació, es va procurar donar-los tot el suport possible des de l'equip de coordinació del programa *La veu de Càritas*.

També hem de recordar el suport constant que el programa i l'equip de coordinació ha rebut de la presidència, la secretaria general i els voluntaris i voluntàries de Càritas Catalunya.

La presidència i la secretaria general han informat periòdicament sobre el desenvolupament del programa tant a la Comissió Permanent com a l'Assemblea General de Càritas Catalunya. Ambdues instàncies de coordinació han valorat molt positivament la tasca desenvolupada.

Pel que fa a la producció tècnica i la locució, durant tot aquest temps mossèn. Ignasi Miranda, cap d'Informatius de Ràdio Estel durant molts anys, ha estat el responsable de la producció del programa, que ha implicat: la creació de les sintonies del programa i dels separadors de les seccions; la recepció de les notícies i dels esdeveniments per a l'agenda facilitats per Montserrat Creus, i l'adaptació dels continguts al llenguatge radiofònic; la participació directa en algunes de les entrevistes efectuades com a moderador; la producció i postproducció del programa, i la relació directa amb la resta de membres de l'equip de coordinació, sobretot en els moments en què s'han presentat dificultats.

Respecte a l'elaboració de continguts, Montserrat Creus ha estat la responsable de la selecció dels continguts enviats per les diferents Càritas diocesanes.

La qualitat de la redacció de les informacions ha estat molt heterogènia al llarg dels anys: algunes es presentaven en format periodístic, fet que facilitava notablement la feina, i altres més aviat eren cròniques o relats, massa extensos. Això va comportar una important tasca de revisió i, fins i tot, en alguns casos es van haver de tornar a redactar per adequar-los a les locucions radiofòniques i als tempos de cada una de les seccions.

Com qualsevol programa de ràdio, no ha estat exempt de dificultats, que es van solucionar amb el suport de tots els col·laboradors: les gravacions prèvies a les grans celebracions litúrgiques (Nadal, Pasqua, Corpus Christi, etc.); els canvis d'última hora originats per problemes personals, familiars o laborals dels protagonistes, etc.

Finalment alguns números...

Al llarg dels vuit anys (2015-2023), el treball desenvolupat per les deu Càritas diocesanes catalanes ha fet possible:

- 368 programes de ràdio, cosa que ha suposat un nombre similar de "Reflexions" efectuades pels deu bisbes (que són els presidents de les Càritas diocesanes) o bé pels delegats episcopals, directors i directores i secretaris i secretàries generals.
- La presentació de més de 300 projectes o serveis de les Càritas diocesanes, arxiprestals, interparroquials i parroquials, a través de la secció "El projecte de la setmana".
- La difusió aproximada de 1.472 notícies i 2.140 esdeveniments per a l'agenda.
- La radiodifusió de 144 programes monogràfics coordinats per les comissions de treball de Càritas Catalunya o pel Departament de Comunicació i Relacions Institucionals de Càritas Catalunya

Luis Miguel Luna Berges

Secretari de Presidència i Comunicació de Càritas Catalunya

2.3. Protagonistes

2.3.1 Montserrat Creus Maristany

L'èxit del programa *La veu de Càritas* recau en un bon equip de professionals de Ràdio Estel i de les Càritas diocesanes catalanes. Tot i això, hi ha dues figures clau: Montserrat Creus, secretària del Gabinet d'Informació de l'Església a Catalunya (GIEC) de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET), i mossèn Ignasi Miranda, cap d'Informatius de Ràdio Estel durant molts anys, i director, productor i conductor del programa.

Tots dos aporten els seus testimonis d'aquesta part de la història viva de Càritas Catalunya. Podríem dir que Montserrat Creus ha estat la presència silent d'una dona al servei de l'Església catalana.

Els inicis no sempre són fàcils i el de *La veu de Càritas* no en va ser cap excepció. Teníem un plat a mig cuinar i no sabia ben bé com sortiria. Del no-res havíem d'idear un programa de ràdio setmanal d'uns cinquanta minuts: pensar-ne el contingut, establir quins eren els nostres objectius, què volíem dir, on volíem arribar, qui hi podria participar, tot plegat tenint en compte que es tractava d'un programa d'àmbit interdiocesà i que calia donar veu a totes les Càritas diocesanes, amb els seus presidents, directors, delegats episcopals, etc.

Era tot un repte formar part de l'equip del programa, juntament amb Maria Marín, la primera coordinadora; mossèn Ignasi Miranda, el locutor de Ràdio Estel, i Luis Miguel Luna, cap del Departament de Comunicació de Càritas Diocesana de Terrassa, sota l'atenta mirada i supervisió de la presidenta de Càritas Catalunya d'aleshores, Carme Borbonès, l'ànima de *La veu de Càritas*.

També, era il·lusionant començar aquesta nova aventura amb la família de Càritas. A més, m'agradava el fet de poder-me introduir en el món radiofònic, un món que m'atreia però que allora desconeixia una

mica. Per tant, els inicis del programa els vaig viure amb il·lusió i amb incertesa, amb l'emoció de cuinar una cosa nova i l'expectació de com reaccionarien els nostres comensals, els oients.

Un cop ideat i enllestit el plat, amb l'ajuda i la col·laboració dels responsables de comunicació de les deu Càritas diocesanes, calia veure com anava prenent forma i volum, tastar-lo, fer-lo créixer i millorar-lo. Un cop establerta l'estructura del programa, calia centrar-se, posar fil a l'agulla, organitzar-nos, coordinar qui s'encarregava de cada secció...

Els primers dos anys jo m'encarregava de fer el recull de notícies i l'elaboració de l'agenda de la setmana. D'entre la informació que m'enviaven des de les diferents Càritas i també la que cercava als webs i a les xarxes socials de les Càritas, de Càritas Catalunya, de Cáritas Española, de la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya i de la Fundació Formació i Treball, en feia un recull amb les notícies més destacades, i procurava resumir-les i sintetitzar-les perquè tinguessin un toc més radiofònic, amb paràgrafs breus i àgils. També preparava l'agenda per als minuts finals del programa.

Més endavant, sense deixar de fer la tasca inicial, vaig passar a ser la coordinadora del programa. Això afegia més responsabilitat, més feina i un contacte més directe amb els responsables de comunicació de les Càritas diocesanes. La tasca de coordinadora comporta confeccionar la programació de tota la temporada, els primers temps amb dos espais per a una Càritas diocesana i un per a una altra, incloent-hi algun programa monogràfic que duria a terme una comissió concreta de Càritas Catalunya; més tard, quan el programa va passar a formar part d'una secció de *Camins* i de *Sense distància*, amb un espai setmanal per a una Càritas diocesana.

Com a coordinadora també he de vetllar perquè tots els programes estiguin coberts, perquè no es despisti ningú i perquè tots els que hagin d'intervenir a *La veu de Càritas* estiguin convenientment avisats. Per això he d'anar fent petits recordatoris als responsables de comunicació, que són els que s'encarreguen de buscar la persona més idònia per parlar d'un projecte d'acció social, d'immigració, de voluntariat, etc., o

bé la persona que pugui oferir el seu testimoni com a voluntària de Càritas o com a persona beneficiària, a més d'encarregar-se d'elaborar un petit guió amb una descripció de la persona entrevistada (qui és i què fa) i quatre preguntes per orientar el periodista de Ràdio Estel.

També tinc reunions periòdiques amb l'equip del programa, per tal de valorar com està funcionant, veure què es pot mantenir per la temporada següent i què s'hauria de canviar i millorar, i també per veure què necessitem potenciar, què ens falta encara per assolir els objectius i com podem avançar per no caure en la rutina ni estancar-nos.

Al llarg de tots aquests anys en antena, *La veu de Càritas* ha donat a conèixer un gran ventall de projectes i d'activitats de les diverses Càritas; ha informat de les dades de les memòries diocesanes, així com de diferents informes de la realitat social; ha fet èmfasi en les principals campanyes, com ara la de Nadal o la de Corpus, que s'han explicat detalladament cada any, a més de parlar d'altres dies assenyalats al calendari, com ara el del Voluntariat, el dels Refugiats o la Jornada Mundial dels Pobres. A més de ser font d'informació, ha donat veu a les persones, a la gent, als rostres, en el seu moment vital. Ha ofert un bon menú de qualitat, un bon tast del que és, del que fa i del que representa Càritas.

Crec que *La veu de Càritas* ha estat i és un gran altaveu per donar a conèixer l'acció social i caritativa de l'Església, i fer visible la realitat dels qui pateixen. És un espai per poder parlar alt, fort i clar de la solidaritat, la generositat, l'amor i l'esperança que ofereixen els bons gestos i valors cristians, alhora que és un bon lloc on reclamar públicament tot el que encara ens manca com a societat. Espero que sigui per als oients un enriquiment, un coneixement, una font de motivació i d'ajuda al proïsme, un ser conscients de tot el que tenim i de tot el que podem fer pels altres. Una informació de quins recursos tenen les entitats socials i què és el que hi ha al nostre abast i què podem fer per aportar esperança a la gent que pateix.

El plat que vam cuinar fa uns anys, ara ja està ben elaborat i s'ha consolidat a la graella de Ràdio Estel. Però no tot han estat flors i violes. Els

entrebancs que han anat sorgint (perquè n'hi ha hagut, no ho podem negar) els hem pogut salvar i superar. Ens hem adaptat als canvis: d'horaris de gravació, de secció; ens vam mantenir al peu del canó durant la pandèmia també informant de l'actualitat de Càritas en uns moments tan difícils per a tota la societat, i quan hem tingut un contratemps d'última hora, sempre hem pogut trobar un pla B, un plat elaborat de pressa i corrents, però no precuinat ni refregit, sinó ben sa i saludable.

Una *delicatessen* que em va satisfer gratament va ser quan vam aconseguir fer la locució de notícies a dues veus, durant un temps una veu masculina i una de femenina, amb la col·laboració d'una jove voluntària i de servidora, i encara en un altre moment dues veus masculines, en un diàleg àgil i amè. M'hauria agradat poder mantenir aquesta paritat i fer que hi hagués noves veus, però no va ser possible. També em va agradar especialment el programa que vam elaborar sobre la IV Trobada de Càritas Catalunya a Lleida, perquè vam poder donar veu a gent de les diverses diòcesis amb seu a Catalunya, i a més de poder escoltar diversos accents, assaborint la riquesa de la llengua, vam poder escoltar diversos testimonis d'entrega, generositat i solidaritat en una celebració ben festiva.

Un cop assolits els primers objectius, i amb el programa consolidat, hem mantingut més o menys la mateixa estructura, i probablement no hem sabut o pogut innovar; presentar diverses informacions d'una altra manera que no sigui una entrevista, crear debats o taules rodones, preparar reportatges... El fet que s'hagi de gravar en un dia i hora concrets ha provocat que moltes de les propostes no es poguessin dur a terme.

Amb vista al futur, crec que hem de fer un pas més, o fer un canvi d'enfocament o introduir alguna variació per no estancar-nos. Cal seure a taula tot l'equip i fer una pluja d'idees, una carta nova. No cal capgirar el programa de dalt a baix, però sí introduir alguna petita variació, com ara optar per fer més monogràfics o incloure una secció musical, però amb sentit, sense que sigui un omplir per omplir. També crec que podem continuar donant a conèixer informacions, activitats i projectes de les deu Càritas diocesanes, remarcant els informes i les

memòries socials, i centrant-nos sobretot en les persones. I podem donar veu a gent externa a l'entitat, però experta en temes socials i eclesials. A més, volem ser més dinàmics i optimitzar recursos: aprofitar els articles i les entrevistes de Càritas Catalunya que es publicaran a Catalunya Cristiana a les seccions "Contrapunt" i "Amb veu de dona", i crear així més sinergies entre els mitjans de comunicació eclesials.

Som el que donem. Som amor. Càritas continua estant al costat dels qui més ho necessiten. I un plat elaborat amb tanta estimació com *La veu de Càritas* continua difonent la realitat social per tal d'obrir tots els sentits a la societat i conscienciar-la perquè es faci càrrec que el nostre compromís millora el món i tothom hi té molt a dir.

Montserrat Creus Maristany

Secretària del Gabinet d'Informació de l'Església a Catalunya (GIEC) de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET) i coordinadora del Grup de Treball de La veu de Càritas i "Catalunya Cristiana"

2.3.2 Mn. Ignasi Miranda Giménez-Rico

Mn. Ignasi Miranda ha estat i és un dels professionals “històrics” de Ràdio Estel.

Després de les sintonies inicials dels programes que dirigeix tots identifiquem ràpidament la seva veu greu i profunda, darrere de la qual hi ha un puntal de l'emissora, un gran professional, tot bonhomia i esperit, i un dels nostres estimats diaques.

*La veu de Càritas va encaixar amb molta naturalitat a la graella de Ràdio Estel. Tenir un espai setmanal sobre la vida i l'activitat del braç caritatiu de l'Església era un vell projecte que es va fer realitat el desembre del 2015. La integració va ser òptima perquè, d'aquesta manera, la nostra emissora completava institucionalment la identitat cristiana. A partir de la idea que els mitjans de comunicació som “les catedrals del tercer mil·lenni”, amb *La veu de Càritas* Ràdio Estel ha arrodonit la seva adhesió a les tres grans dimensions de la vida cristiana reflectides precisament en les catedrals (totes comencen amb la lletra c): culte, cultura i caritat. La nostra emissora ofereix culte i litúrgia, aposta per la cultura, i difon l'amor i l'ajuda als necessitats.*

*Produir *La veu de Càritas* ha fet que els treballadors ens hi adaptem amb un horari d'estudi en què tècnicament hem preparat el programa com si fos en directe. Els primers anys, habitualment el gravàvem així, en el que s'anomena *fals directe*, amb la salutació inicial; la reflexió d'un bisbe, delegat episcopal o responsable de Càritas en un bisbat o arquebisbat; una entrevista o reportatge sobre la vida d'una Església diocesana o sobre un àmbit d'acció; un resum de notícies complet; un testimoni dedicat a la caritat, i una agenda.*

Després d'uns anys amb aquest format, que ens ocupava uns 50 minuts dels dilluns, al 2021 *La veu de Càritas* va passar a ser una secció, primer del programa *Camins*, que s'emetia de 20.40 a 21.00 hores, i després, a partir del 2022, de l'espai informatiu *Sense distància*, de 18.25 a 18.45 hores, sempre els dilluns.

El programa de Càritas va aportar a l'audiència de Ràdio Estel, des dels inicis, un plus d'humanisme i de compromís amb la fraternitat i la solidaritat. Com que la nostra emissora sempre ha apostat per la difusió d'iniciatives d'ajuda als necessitats, aquest espai eclesial va donar una dimensió institucional i eclesial a aquesta tasca. Els programes de l'estil de *La veu de Càritas* haurien de transmetre, tenint en compte la situació comunicativa actual, una frescor i una proximitat úniques, perquè allò que es fa per ajudar i desenvolupar projectes requereix que sigui transmès amb els mitjans actuals, no pas per promoure cap exhibicionisme o fomentar les vanitats humanes, sinó precisament per enfortir l'eficàcia d'aquestes accions.

Després de vuit anys d'emissions, el balanç de *La veu de Càritas* és molt positiu. Ha donat un impuls molt important a tota la feina de les diòcesis en xarxa, ha ajudat Ràdio Estel a “predicar amb l'exemple” en tot el que té a veure amb l'amor als altres, des de la fraternitat i la denúncia profètica, i sobretot ha donat veu (i d'aquí li ve el nom) a moltes persones que, sense aquesta eina, no en tindrien. La nostra emissora reforça, amb aquest espai setmanal sobre caritat, tota l'eclesialitat a la qual ha estat sempre cridada, a través d'una programació on, com passa en parròquies i comunitats cristianes, es vetlla per la vivència religiosa de la fe, pel vincle amb la cultura i la tradició, i per la comunicació d'una caritat sense fronteres.

Mn. Ignasi Miranda Giménez-Rico
*Director, productor i conductor del programa Sense distància
de Ràdio Estel*

2.3.3 Carme Munté Margalef

La periodista Carme Munté fa més de vint-i-cinc anys que treballa al setmanari “Catalunya Cristiana” i quinze que col·labora a Ràdio Estel. Durant dos anys també va ser la guionista del programa Signes dels temps de TV3, alhora que ha col·laborat i col·labora en altres publicacions, com ara “Galilea 153”, del Centre de Pastoral Litúrgica. A “Catalunya Cristiana” ha estat redactora, cap de redacció i des del setembre 2022 subdirectora.

Pensar en la Carme evoca virtuts com ara compromís, servei, ajuda, generositat...

Hi ha persones que sumen i hi ha persones que resten. Hi ha persones cohesionadores, aglutinadores, que fan comunió i comunitat, i n'hi ha que van per lliure, fent —el que sol dir en el nostre àmbit— la seva capelleta.

Carme Borbonès, expresidenta de Càritas Catalunya i expatrona de les Fundacions Catalunya Cristiana per a l'Evangelització i la Cultura i Fundació Missatge Humà i Cristià, és d'aquestes persones que fan comunió i comunitat. Francesc Roig, l'actual president de Càritas Catalunya, també.

Al cap i a la fi, és el que sovint hem dit de manera espontània: “Catalunya Cristiana” i Ràdio Estel, dos mitjans al servei i la projecció en el conjunt de les deu diòcesis de Catalunya, són per força els mitjans naturals per donar a conèixer el pensament i l'acció de Càritas Catalunya.

La veu de Càritas

Càritas Catalunya es va crear l'any 1992 i està formada per les deu Càritas diocesanes amb seu a Catalunya. L'objectiu principal és l'ajuda al desenvolupament integral de totes les persones que es troben en situació de fragilitat social.

Comptar amb aquesta realitat que aglutina el treball de les deu Càritas diocesanes va ser un gran encert, no únicament en l'àmbit operatiu (subvencions, representativitat), sinó també comunicatiu.

Gràcies a aquesta realitat, podem tenir des del punt de vista informatiu una veu de Càritas Catalunya amb un missatge, una memòria, unes dades i uns informes, que aglutinen la tasca que s'està fent al conjunt de Catalunya.

Aquesta realitat ens facilita molt la feina als comunicadors que abordem la globalitat de les deu diòcesis catalanes. Tenim dades sobre la pobresa i l'exclusió social a Catalunya d'unes fonts privilegiades: la memòria de Càritas Catalunya, l'informe periòdic FOESSA sobre la realitat catalana, i els Observatoris de la Realitat Social de les Càritas diocesanes de Barcelona, Girona i Terrassa.

A partir d'aquí, i gràcies al bon fer de Carme Borbonès i Luis Miguel Luna, el 2015 va començar el programa *La veu de Càritas* de Ràdio Estel.

Va ser el primer acord de col·laboració formal entre els nostres mitjans i Càritas Catalunya.

I no és que nosaltres no féssim difusió dels continguts de Càritas Catalunya, ans al contrari, però no deixava de ser un reconeixement per part de Càritas Catalunya envers la feina i projecció dels nostres mitjans. Una manera d'evidenciar el que era una relació natural.

Origen de la col·laboració amb “Catalunya Cristiana”

Sens dubte que un dels grans encerts de Carme Borbonès com a presidenta de Càritas Catalunya va ser impulsar la creació de la Càtedra d'Inclusió Social vinculada a la Universitat Rovira Virgili.

El sociòleg Àngel Belzunegui, director de la Càtedra, va coordinar, al 2016, l'estudi *L'acció social de les entitats d'Església i la seva aportació a la cohesió social de Catalunya*, desenvolupat per la Càtedra d'Inclusió Social-URV i la Fundació Pere Tarrés-URL amb la col·laboració del Campus Docent de Sant Joan de Déu, de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu.

L'estudi el va promoure la Xarxa d'Entitats Socials d'Església, que aplega més de trenta federacions i entitats que tenen com a tasca principal l'acció social, i va comptar amb el finançament de la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya i l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR). Aquesta recerca va ser una primera aproximació quantitativa a la realitat d'aquestes entitats, així com a la contribució que fan a les persones i a la societat en general.

L'estudi posava en relleu que l'acció social de les entitats d'Església atenia un total de 426.976 persones a Catalunya i contribuïa a la cohesió social mitjançant un seguit d' efectes:

- Pal·liatiu: millora les condicions del dia a dia de les persones.
- Redistributiu: redueix els desequilibris a nivell micro: fa que determinades famílies puguin arribar a estàndards de desenvolupament de capacitats.
- Cohesionador: lliga els individus i les famílies a l'entorn.
- D'inserció: ofereix oportunitats sociolaborals i socioeducatives
- Integral: acompanyament i disseny integral.
- Inclusiu: actua sobre una part de la població molt castigada.
- Participatiu: crea xarxa al voltant de la gent i de les famílies.
- De política familiar: fa una veritable política familiar.

- Reductor de la despesa social: contribueix a alleujar la despesa social.
- Aglutinador: cohesiona internament l'Església.

Per gestió directa de Carme Borbonès, "Catalunya Cristiana" no només es va fer ressò de l'estudi, sinó que va publicar-ne una síntesi en forma de suplement central de quatre pàgines amb text i gràfics, publicat amb data del 29 de maig del 2016. Començava aleshores l'embrió de la futura col·laboració entre Càritas Catalunya i "Catalunya Cristiana".

D'altra banda, Àngel Belzunegui i Carme Borbonès, així com posteriorment Francesc Roig, han publicat nombrosos articles a "Catalunya Cristiana", sovint en paral·lel a la presentació d'una campanya o memòria anual.

Així mateix, qualsevol tema que hem tractat sobre problemes socials, Càritas Catalunya o alguna Càritas diocesana han estat sempre la nostra principal font informativa. El darrer exemple és el reportatge publicat amb motiu de Corpus, *Les entitats d'acció social surfegeen la postpandèmia i la inflació* (11/06/2023).

Conveni i secció "Contrapunt"

Finalment, el 12 de juliol del 2022 es va signar un conveni de col·laboració entre Càritas Catalunya i "Catalunya Cristiana". El van signar Francesc Roig per part de Càritas i mossèn Miquel Ramon Fuentes, aleshores director de "Catalunya Cristiana".

Inclou la columna d'opinió mensual "Contrapunt"; quatre dobles pàgines l'any amb motiu de les campanyes de Corpus, Nadal, Sense Llar i Emergències; la memòria anual; la inclusió de les informacions sobre actes, presentacions, informes i dossiers, així com la inclusió gratuïta de publicitat a la contraportada per a les campanyes.

Per la periodicitat mensual, la inserció que té més profunditat i empremta és, sens dubte, “Contrapunt”, coordinada pel voluntari Ferran Hortigüela. La columna és multidisciplinària pels temes que s’hi aborden i heterogènia pel que fa al perfil dels signants de la columna. Es tracta d’una columna mensual d’opinió de Càritas Catalunya, que es publica el darrer diumenge de mes a la pàgina 6, en la qual l’entitat comenta diferents temes socials d’actualitat d’una manera entenedora, breu i concisa. Es publica juntament amb el logotip ben visible de Càritas Catalunya.

Per a aquesta columna es compta amb diferents col·laboradors i col·laboradores experts de diversos àmbits i experiències vitals, tant de les Càritas diocesanes com de pensadors provinents d’altres camps, com ara la sociologia, la teologia, l’ètica, la responsabilitat social, la defensa dels drets humans, les polítiques socials o la filantropia.

El primer article, “La mirada de Càritas”, es va publicar en el número 2.244 (25 de setembre del 2022), a cura del president de Càritas Catalunya, Francesc Roig. Des d’aleshores hi han escrit:

- **Rafael Allepuz**, director de Càritas Diocesana de Lleida, “El llast dels preus” (núm. 2.249, 30 d’octubre del 2022)
- **Meritxell Ruiz**, secretària general de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya, “L’escola cristiana i el seu compromís social” (núm. 2.253, 27 de novembre del 2022)
- **Francesc Riera**, sj, “Fa cinc-cents anys: Ignasi de Loiola a Montserrat i Manresa” (núm. 2.257, 25 de desembre del 2022).
- **Xavier Graset**, periodista i director de *Més324*, “Càritas: resituar-se crisi rere crisi” (núm. 2.263, 29 de gener del 2023)
- **Franc Rigol**, *coachsellor*, “Charity begins at home” (núm. 2.267, 26 de febrer del 2023).
- **Anna Forés**, directora adjunta de la Càtedra de Neuroeducació UB-EDU1st, “Referents en un món sense referents” (núm. 2.271, 26 de març del 2023).

- **Eduard Brufau**, voluntari de Càritas Diocesana de Terrassa, “La vocació del voluntari” (núm. 2.276, 30 d'abril del 2023).
- **Dr. Pere Mora**, director del Màster Universitari en Direcció, gestió i intervenció en serveis socials, i professor a la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés-Universitat Ramon Llull, “Reptes de futur del sector no lucratiu en el context de crisi” (núm. 2.280, 28 de maig del 2023).
- **Ramon E. Carbonell**, director de Càritas Diocesana de Terrassa, “Entendre la problemàtica: clau per a resoldre els problemes” (núm. 2.284, 25 de juny de 2023).
- **Francesc Boluña**, fotògraf, “Testimoni de fe” (núm. 2.289, 30 de juliol de 2023).
- **Núria Ortín**, directora de la Fundació Obra Mercedària, “Món d'ombres” (núm. 2.290, 6 d'agost de 2023).
- **Montserrat Domingo**, eremita de Sant Joan del Codolar (Cornudella del Montsant), “Caritas Christi urget nos”
- **Montserrat Creus**, filòloga, “La llengua, element d'integració” (núm. 2.294, 24 de setembre de 2023).
- **Montse Torres**, psicòloga clínica, “Pobresa i salut mental” (núm. 2.296, 8 d'octubre de 2023).
- **Gmna. Xiskya Valladares**, rp, religiosa de Puresa de Maria, “La xarxa, lloc de testimoni” (núm. 2.298, 22 d'octubre de 2023).
- **Génesis Jama**, estudiant en pràctiques, “Transferència de coneixement” (núm. 2.301, 12 de novembre de 2023).
- **Ada Parellada**, xef, “Ha arribat l'hora d'aprofitar” (núm. 2.303, 26 de novembre de 2023).

Nou conveni i noves col·laboracions

Amb aquesta mateixa voluntat de continuar fent xarxa, estem pendents de revalidar i fins i tot incrementar els acords del conveni de col·laboració. En aquest sentit, des de Càritas es fan un seguit de propostes que poden ajudar a visibilitzar encara més la presència de Càritas Catalunya al nostre setmanari, alhora que enriqueixen els lectors amb nous continguts.

Entre les propostes, es valora que la columna "Contrapunt" passi de periodicitat mensual a quinzenal; incloure una nova secció "Instantànies", a partir del banc d'imatges de Càritas, o la secció amb mirada femenina "Amb veu de dona".

Una altra col·laboració molt pertinent seria la introducció més o menys periòdica d'un plec, entès com un conjunt de pàgines, agrupades, on es tracta en profunditat un tema en concret.

D'aquesta manera, Càritas Catalunya comptarà amb un especial extra de fins a setze pàgines que pot dedicar a analitzar o reflexionar sobre un tema concret, i "Catalunya Cristiana" aporta un contingut propi, adient i de valor propi que ajuda i enriqueix els nostres lectors.

A més, dona testimoni de treball en xarxa i en comunió entre institucions de l'Església.

Perquè, al cap i a la fi, el futur ha de ser, com dèiem a l'inici, un treball en xarxa fent comunió i comunitat. És més necessari que mai que sumem esforços entre tots per continuar transmetent el missatge de l'Evangelí a la societat. Per això, és d'importància vital l'aliança entre mitjans de comunicació i entitats com Càritas Catalunya.

Carme Munté Margalef
Sotsdirectora de "Catalunya Cristiana"

2.3.4 Comissió de Comunicació de Càritas Catalunya

La Comissió de Comunicació de Càritas Catalunya va començar a caminar la darrera dècada del segle passat. Va ser, juntament amb les comissions de Migracions i de Voluntariat i Formació, les deganes de Càritas. Posteriorment, es van crear les comissions d'Acció Social, i Sociolaboral i d'Empreses d'Iniciativa Social (EIS).

Des del 2017, Càritas Catalunya compta amb sis comissions de treball i onze grups de treball, que es van agrupar, al 2022, en quatre àmbits temàtics: Acció Social, Comunicació, Gestió i Persones.

De l'àmbit d'Acció Social depenen les comissions d'Acollida, Acompanyament i Necessitats Bàsiques; Migracions; Sociolaboral i d'Empreses d'Iniciativa Social (EIS), i els grups de treball d'Anàlisi Social, Gent Gran, Habitatge i Infància.

Pel que fa l'àmbit de la comunicació, en formen part la Comissió de Comunicació i els grups de treball de Campanyes, *La veu de Càritas* i "Catalunya Cristiana", i el de la Memòria anual.

Al seu torn, l'àmbit de Gestió compta amb la Comissió Econòmica i els grups de treball de Compliment Normatiu i Transparència, i el d'Entitats amb Cor.

Finalment, l'àmbit de Persones aplega la Comissió de Voluntariat i Formació.

De vell antuvi, la tasca de la Comissió de Comunicació se centrava prioritàriament en la coordinació i el desenvolupament de les campanyes (Migració, Corpus Christi, Sense Llar, Nadal i Atur), i la relació amb els mitjans de comunicació tant d'àmbit català com comarcal i local.

La Comissió de Comunicació participà activament en l'origen de *La veu de Càritas*, al 2015, i des de llavors ha fet una tasca de seguiment, avaluació i creació de noves propostes.

La posada en marxa del programa *La veu de Càritas* va significar una gran implicació, dedicació i esforç per part dels deu equips de Comunicació de les Càritas diocesanes catalanes, com també del Departament de Comunicació i Relacions Institucionals de Càritas Catalunya.

Esperonats per la coordinació de Montserrat Creus, secretària del GIEC (CET), han anat seguint la planificació curs a curs i han fet possible un bon coneixement de l'acció de les deu Càritas diocesanes amb seu a Catalunya entre l'audiència de Ràdio Estel.

Actualment, la Comissió de Comunicació de Càritas Catalunya està formada per disset professionals de la comunicació, coordinats per Francesc Roig, president de Càritas Catalunya.

Col·lecció:
Dossiers

3

El “Contrapunt”
a Catalunya
Cristiana

El “Contrapunt” a Catalunya Cristiana

3.1. Presentació de Ferran Hortigüela Bodi

Ferran Hortigüela Bodi col·labora com a voluntari del Departament de Comunicació i Relacions Institucionals de Càritas Catalunya des de l'any 2020. Entre altres temes, ha participat en l'organització de les presentacions de l'Informe FOESSA sobre Exclusió i desenvolupament social a Catalunya 2021, en la construcció i gestió de les bases de dades relacionals de l'esmentat departament, i en l'elaboració del Pla d'Incidència Política de Càritas Catalunya. Al juliol del 2022 també va assumir la coordinació de la columna “Contrapunt” a Catalunya Cristiana, juntament amb Carme Munté, sotsdirectora d'aquesta publicació.

L'estiu del 2022 vam començar a parlar de la idea de tenir un espai d'opinió dins del setmanari “Catalunya Cristiana”. Vam pensar que seria interessant per als lectors que des de Càritas Catalunya donéssim una visió que anés una mica més enllà de la mateixa Càritas, sense oblidar els nostres valors. Per tant, calia buscar persones que poguessin i volguessin col·laborar, que tinguessin coses a dir més enllà dels titulars dels diaris, més enllà dels tòpics, dels prejudicis, i alhora que atenguessin la preocupació de la nostra societat més immediata i d'altres que potser no ens són tan properes, però que també ens amoinen, però sempre creant un vincle amb l'acció de Càritas.

També hem volgut trobar sempre testimonis de situacions concretes i d'altres que ens han il·lustrat amb personatges o amb fets que ens semblaven interessants. Vam crear una llista de persones que pensàvem que podien complir aquests requisits i hi vam contactar. He de

dir que la resposta sempre va ser molt bona, i la nostra proposta sempre va ser escoltada. En alguns casos, aquesta col·laboració no es va poder concretar, de moment, bàsicament per qüestions de feina, ja que molts dels nostres articulistes estan plenament en actiu i sovint en feines molt intenses i compromeses.

També vam intentar elaborar una llista de temes diferents que poguessin donar resposta a les inquietuds dels lectors de totes les edats i condicions possibles. Així doncs, després de la presentació a càrrec del nostre president, Francesc Roig, vam parlar de l'escola amb la responsable de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya i exconsellera d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, Meritxell Ruiz. De la carestia dels preus, que tant ha afectat la població aquests darrers mesos amb el director de Càritas Diocesana de Lleida, Rafael Allepuz. De Sant Ignasi de Loiola, amb motiu de la commemoració dels cinc-cents anys de de la seva arribada a Manresa, amb el jesuïta i exdirector de la Cova de Sant Ignasi de Manresa, Francesc Riera, sj. De la feina feta per Càritas, aprofitant que havia sortit l'informe FOESSA, amb el periodista d'actualitat de TV3 Xavier Graset. De la caritat que comença per exercir-se a casa, amb el voluntari de Càritas Catalunya, Franc Rigol. Dels joves i de la seva esperança de vida, amb la professora de la Universitat de Barcelona Anna Forés. De la feina i la vocació del voluntari, amb el voluntari de CD de Terrassa, Eduard Brufau. De les entitats com la nostra i com han d'afrontar el futur en el nou context que vivim, amb el professor de la Universitat Ramon Llull el doctor Pere Mora. De com treballar amb les persones que pateixen no només els problemes sinó les problemàtiques que venen de més lluny, amb el director de Càritas Diocesana de Sant Feliu, Ramon Carbonell. De la malaltia i de com s'afronta des de la fe, amb el fotògraf de Tortosa Francesc Boluña, que patia una malaltia greu i que ens va deixar a l'agost (a.c.s.).

També vam parlar dels mercedaris, de la seva tasca de prevenció, d'acompanyament i d'ajut a les persones que patiran, pateixen o han patit l'estada a la presó amb la directora de l'Obra Mercedària, Núria Ortín.

Els nostres col·laboradors han estat voluntaris i treballadors de Càritas, responsables de l'escola cristiana, jesuïtes, periodistes, professors universitaris, fotògrafs, responsables d'entitats socials... Crec que aquest any hem aconseguit donar una veu de Càritas una mica més externa i que això pot ser interessant per als lectors de "Catalunya Cristiana".

Per a aquest nou curs, introduïm un canvi en la freqüència d'aparició dels articles. En lloc d'un article al mes, a partir del setembre en publicarem dos. Un cada quinzena.

Estem preparant els nous articles, que tractaran diferents temes. Alguns de molta actualitat, com ara les xarxes les socials i la intel·ligència artificial, amb la germana Xískya Valladares, rp. Altres que segueixen sent actuals malgrat que fa molts de temps que patim, com la salut mental, amb la psicòloga de Càritas Diocesana de Barcelona Montserrat Torres. Les organitzacions socials a l'Amèrica Llatina, amb l'estudiant en pràctiques a Càritas Catalunya, Génesis Jama. La llengua com element d'integració, amb la secretària del GIEC, Montserrat Creus. L'ètica en les relacions laborals, amb la gerent de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), Eulàlia Espinàs. La llei de segona oportunitat, amb el secretari general de Càritas Diocesana de Girona, Martí Batllori. Les guerres, el canvi climàtic, etc.

També parlarem d'altres de sentit més estrictament religiós, com l'espiritualitat, la pregària, la solitud, els camins de creixement personal per poder servir els altres, també com a voluntaris, amb l'ermitana de Sant Joan del Codolar, Montserrat Domingo.

Ferran Hortigüela Bodi
*Voluntari del Departament de Comunicació i Relacions Institucionals
 de Càritas Catalunya i coordinador de la columna "Contrapunt"
 a "Catalunya Cristiana"*

3.2. Els articles del “Contrapunt” (2022-2023)

Contrapunt

Francesc Roig Queralt

President de Càritas Catalunya

Diumenge, 25 de setembre del 2022

El 4 de setembre passat, mossèn Miquel Ramon, director de Catalunya Cristiana, ens parlava a l'editorial de la creació de dues noves seccions vitals per al setmanari, vinculades a la família i a l'educació. En aquesta mateixa línia de novetat, neix “Contrapunt”, una columna mensual d'opinió de Càritas Catalunya en la qual la nostra entitat vol comentar diferents temes socials d'actualitat d'una manera entenedora, breu i concisa.

Per a la participació en aquesta columna comptem amb diferents col·laboradors i col·laboradores experts de diversos àmbits i experiències vitals, tant de les mateixes Càritas diocesanes com pensadors provinents d'altres camps, com ara la sociologia, la teologia, l'ètica, la responsabilitat social, la defensa dels drets humans, les polítiques socials o la filantropia.

Els articles d'opinió dels col·laboradors que hi aniran participant volen ser el contrapunt de la mirada de Càritas a d'altres informacions que sovint apareixen als mitjans de comunicació, força mediatitzades. La nostra mirada de Càritas es fonamenta en l'experiència obtinguda en el camp de la intervenció social, en els estudis de la Fundació FOESSA i també en els dels Observatoris de la Realitat Social de les Càritas diocesanes de Barcelona, Girona i Terrassa.

A través d'aquests articles d'opinió mensual volem apropar als lectors la realitat social en la qual s'implica Càritas: l'acollida i l'acompanyament a les persones més fràgils; la cura de les persones grans; la cobertura de les necessitats bàsiques; la lluita contra l'exclusió residencial, el treball poc remunerat i la bretxa digital; la cooperació fraterna; la família i la infància en situació de risc; l'aposta per l'economia social, etc., per ajudar d'aquesta manera a fer reflexionar els lectors i les lectores de "Catalunya Cristiana", tant individualment com col·lectiva, sobre el present del nostre món i el llegat que volem deixar a les generacions futures.

Agraïm a "Catalunya Cristiana" facilitar-nos aquest espai de reflexió i oferir-nos l'oportunitat de poder explicar millor tot el que la caritat de l'Església ofereix als entorns de la realitat que diàriament transita.

El llast dels preus

Rafael Allepuz

Director de Càritas Diocesana de Lleida

Diumenge, 30 d'octubre del 2022

El concepte d'inflació és un dels termes econòmics que millor i més ràpid entén la població. Quan els preus pugen, mentre els salaris, les prestacions i les ajudes socials no evolucionen de la mateixa manera, s'encenen totes les alarmes, sobretot entre la població més vulnerable, i més quan paral·lelament indicadors de caire macroeconòmic reflecteixen una bona salut de l'economia (PIB) i d'alguns sectors empresarials (beneficis).

Les conseqüències són molt tangibles per a milions de persones. A l'increment de preus dels habitatges (de venda i de lloguer) s'han afegit els dels preus de l'energia i de l'alimentació.

Els informes d'entitats socials (com els de FOESSA) ja denunciaven que moltes famílies tenien serioses dificultats per mantenir les llars a temperatures adequades (un llast per a famílies amb gent gran i amb infants) i fer dietes alimentàries equilibrades (amb carn i peix). Quina serà la seva situació actual i en el futur més immediat? Les prestacions socials reduïen les situacions de pobresa a nivells inferiors respecte del conjunt europeu. A més, la renda garantida de ciutadania i l'ingrés mínim vital no arriben a la majoria de la població a la qual van destinades.

El model d'acció social de Càritas ens convida a situar-nos en la posició de les persones més febles, un espai que no acostuma a ser el nostre. El bon samarità va tenir compassió i per aquest motiu va abraçar-se a la situació del més feble que necessitava suport. Si volem ser coherents amb la nostra manera de pensar, hem d'actuar i predicar amb l'exemple. Hem de saber ser solidaris quan més costa ser-ho, hem de tenir clar cap a on volem anar tant individualment com col·lectiva.

Ens trobem davant un repte important: ajudar i acompanyar qui més ho necessita. Destinar recursos de tota mena en favor de la satisfacció de les necessitats més bàsiques de qualsevol persona, sense distinció, és ineludible. Denunciar i sensibilitzar sobre aquesta qüestió és obligat.

Fa cinc-cents anys. Ignasi de Loiola a Montserrat i Manresa

Francesc Riera i Figueras, sj

Diumenge, 25 de desembre del 2022

Per a Càritas i moltes organitzacions de l'Església, Sant Ignasi de Loiola ha estat i és un referent de vida, de compromís, de servei a Déu i als homes. D'aquí que hem demanat a Francesc Riera, sj, que versi breument l'origen de la seva transformació.

I. Un basc al servei de Castella. S'havia format per ser algú en la governança de la Corona de Castella. I defensant Navarra per als castellans, contra els independentistes, una maleïda bala li capgirà la cama... i moltes expectatives. Maleïda o beneïda bala?

Hores i hores avorrides de convalescència, empipades... demana per distreure's llibres de cavalleria. La cunyada li dona una *Vita Christi i Vides de sants...*! Contrariat, les començà a fullejar, a poc a poc l'arrabassen. Vols dir?, vols dir?, s'anava preguntant. Pujar i pujar, ser un "trepa"... això omple la vida? Un llarg procés. Què voleu Senyor, de mi? I la decisió de peregrinar a Terra Santa.

2. El pelegrinatge el porta a Montserrat. Tres dies reconciliant una vida, atapeïda de petites i grosses corrupcions. Quina llibertat buidar els seus propis pous foscos en el sagrament. Desembarassat per dintre, es devia veure grotesc abillat amb luxe, i vestí un pobre amb la seva riquesa, mentre ell es revestia de pobresa. Es devia preguntar de què l'havia de defensar la seva espasa, i en una nit de pregària "es desarmà cavaller", i la deixà als peus de Maria. "Què voleu, Senyor, de mi?"

Vol reposar uns dies les seves vivències. Unes dones li ofereixen l'Hospital de Pobres de Manresa. Els pocs dies resulten onze mesos.

3. Manresa. Els primers temps tot era pau, alegria, pregària, ajudar a l'Hospital... Però, "i tu aguantaràs aquesta vida, setanta anys que has de viure?", es començava a preguntar qui feia pocs mesos era un brillant home de la governança de Castella. Origenen dies de gran desolació: "Què voleu de mi, Senyor?".

A Manresa experimentà que la il·luminació, la santedat... no es "conqueixen", sinó que es "reben". Tota la vida havia posat la "confiança" en les seves pròpies forces; ara està començant a posar-la només en Déu. Sempre havia estat "protagonista", ara, els "exercicis" que està vivint li fan passar el protagonisme a Déu.

A Montserrat va lliurar l'espasa a Maria, però no va entregar el "volant del cotxe de la vida", la "voluntat, la llibertat". A Manresa ja sap dir: "Preneu, Senyor, i rebeu tota la meua llibertat...". Ja no pretén "conquerir" Déu.

Càritas: resituar-se crisi rere crisi

Xavier Graset i Forasté

Periodista. Director de Més324

Diumenge, 29 de gener del 2023

Resituar-nos. Aquesta situació de crisi permanent ens ha obligat, ens obliga i ens obligarà a resituar-nos contínuament. La societat ha experimentat una transformació impressionant aquests últims anys: canvis productius, econòmics, demogràfics, sociològics, i com deia, això, en una situació de crisi que ens ha deixat petja des del 2008. Ha anat canviant de nom i de motius, això sí, però els seus efectes devastadors són cada vegada més grans, i fan més mal a les persones.

Crisi econòmica, de refugiats, la pandèmia, la guerra d'Ucraïna, els seus efectes sobre el preu de llum, del gas, la benzina, la inflació, el preu dels aliments, de l'habitatge, de les hipoteques.

Tenir feina ja fa temps que no és garantia de tenir la vida resolta; es pot tenir feina i ser pobre fins i tot per a persones del que abans en dèiem classe mitjana; evidentment ser a l'atur encara castiga més.

L'exclusió social afecta majoritàriament famílies amb fills, persones soles, migrants amb irregularitat sobrevinguda, joves que són a l'atur o que busquen feina. El panorama és desolador. Però, enmig d'aquestes crisis que no ens han donat treva i que han obert un esvoranc de desigualtats, sempre hi ha hagut una mà estesa: la de Càritas. Sempre hi són, i s'han resituat davant tots aquests canvis totes les vegades que ha calgut, detectant mancances, denunciant injustícies, acollint amb calidesa, movent-se amb l'agilitat que no tenen les administracions.

No sembla pas que la pandèmia ens hagi fet millors; la política segueix supeditada a l'economia, a les grans xifres econòmiques. I aquests grans resultats aixafen la ciutadania. Al 2021 Càritas va atendre 241.864 persones, que viuen a 98.797 llars de Catalunya, un 12 % més que al 2019, abans de la pandèmia, segons les dades de la memòria.

Ja hi pot haver anuncis de plans de xoc, diners d'Europa, bitllets de franc, els IVA congelats uns mesos, mesures pels preus dels lloguers, que no deixen de ser pal·liatius i que acostumen a arribar tard. Però no s'acaba d'anar a l'arrel. Càritas fa anys que denuncia que aquestes problemàtiques ja no són conjunturals sinó estructurals.

Charity begins at home¹

Franc Rigol

Coachsellor

Diumenge, 26 de febrer del 2023

S'entén per caritat totes aquelles accions que, de manera desinteressada, fem per ajudar al proïsme. A causa de l'esclat dels recents conflictes armats, molta gent s'ha abocat a socórrer aquelles persones que lluny d'aquí pateixen els efectes d'una guerra, enviant tota mena d'ajuda o, fins i tot, desplaçant-se personalment fins al mateix marge del conflicte per solidaritzar-se amb les víctimes. De ben segur que és sempre benvinguda i agraïda l'ajuda per aquells que pateixen els estralls de les hostilitats d'ambdós bàndols.

Però, a vegades, sembla que només som solidaris quan es tracta d'ajudar col·lectius que són víctimes de la pobresa, de les guerres o de la indignitat dels seus governants quan viuen lluny de casa o quan els mitjans en fan difusió. Està molt bé ser sensibles i auxiliar les persones més desvalgudes i necessitades per lluny que es trobin.

¹ "La caritat comença a casa".

Caritat, però, és també cuidar de nosaltres mateixos, dels nostres familiars, amics, veïns, companys de feina, de la gent del barri, del poble, ciutat o comunitat, més enllà del focus i de l'oportunitisme d'alguns mitjans. Quantes persones hi ha oblidades en residències o a casa, malaltes, o que viuen soles, sense ni tan sols ningú que els digui bon dia, veient com es consumeixen en la senectut més amarga? O encara més propers com el germà, el cunyat, l'exparella, un fill o una mare que necessiten el nostre escalf, la nostra comprensió o només unes paraules que els empenyin a tirar endavant.

Potser, més que de caritat, les persones tenim necessitat de la compassió, perquè la compassió és amor en acció. La compassió és veure's un mateix en l'altre. No és llàstima; la compassió és un sentiment d'afecte, de respecte i empatia, i, sobretot, de proximitat. No podem arreglar la vida de tothom, però cultivar la compassió sí que ens permet fer la vida més fàcil a aquells que tenim més a prop. Ja ho deia la mare Teresa de Calcuta: «No hi ha grans actes, sinó petits actes fets amb un gran amor». Sí, tot comença aquí, en un mateix.

Referents en un món sense referents

Anna Forés Miravalles

Directora adjunta de la Càtedra de Neuroeducació UB-EDU1st

Diumenge, 26 de març del 2023

La vivència de la pandèmia, els confinaments, les pèrdues, els aïllaments han estat colpidors per la majoria de la societat. Aquestes vivències poden haver estat detonants d'altres patiments personals i socials que potser no s'haurien manifestat com ho han fet en aquest context.

Al sentiment de fragilitat, vulnerabilitat s'hi suma el d'angoixa i ansietat davant d'un futur distòpic, amb expressions com «tot està fatal», «ho tindreu molt malament els joves», que, com a mantra que cala, s'ho creuen i abandonen les possibilitats de fer, lluitar i reeixir. L'apatia, la frustració, la inacció, la pèrdua de sentit vital semblen guanyar terreny amb conseqüències força desoladores.

La gran filòsofa Marina Garcés ens recorda que cuidar-se és la nova revolució, cuidar els nostres infants i joves i alhora cuidar-nos nosaltres per poder cuidar. Cal tenir cura no només de la salut física, sinó de la salut emocional i la salut mental.

Les persones que ens dediquem a l'educació hem de ser, més que mai, punts cardinals, referents en un context altament col·lapsat i sobrees-timulat de distractors que sumen més angoixa, estrès i por.

Hem de tornar a CONFIAR en els joves, creure en les seves poten-cialitats com a jovent, com a constructors de realitats i de futur. No facilitar-los el camí, sinó saber que som allà amb ells, quan els calgui. Fer front a reptes socials amb totes les seves capacitats.

Oferir OPORTUNITATS per poder avançar en projectes socials, ac-cions, fer comunitat i créixer conjuntament. Oportunitats de donar resposta a problemes realistes amb metodologies com l'ApS (apre-nentatge servei), que apropen la realitat a l'aula i l'aula a la societat.

Fer XARXA amb altres entitats socials que afavoreixen espais d'apre-nentatge, de vivències, de recursos per arribar a les persones que no hi tindrien accés. Les grans esclotxes en educació són en el fora escola en la diferència de poder tenir accés a cultura, esport, art, etc.

Ser REFERENTS, models també en la nostra manera de fer i de ser. Acompanyar sense judicis, i encara menys prejudicis. Ser presents sen-se envair ni espais ni decisions. Sabem que pot ser complex i difícil. Però també sabem que difícil no vol dir impossible.

La vocació del voluntari

Eduard Brufau Argilés

Voluntari de Càritas Diocesana de Terrassa

Diumenge, 26 d'abril del 2023

Per definició el voluntariat és de naturalesa gratuïta. Qui fa un servei com a voluntari no n'ha d'esperar res a canvi. Tant de bo que la nostra acció desinteressada es pugui traduir en uns resultats tangibles i avaluable. Això és sempre bo i desitjable, però al voluntari la veritable satisfacció no li pot venir d'aquí. Tampoc no pot dependre de si les persones a les quals entrega una part del seu temps i de la seva vida li agraeixen o no el que fa per elles. D'aquí el sentiment de certa inutilitat que a vegades poden tenir els voluntaris.

Però és possible, llavors, fer compatible aquesta sensació d'imptència amb l'esperit d'entrega i disponibilitat totals que demana un voluntariat? La resposta afirmativa només es pot donar des de la fe cristiana: el nostre lliurament gratuït als germans té sentit perquè Jesús ja ho ha fet abans per nosaltres; més encara, ell ha entregat no pas una part del seu temps, sinó tota la seva persona, tota la seva vida, per rescatar-nos. I això ho va poder fer perquè era Déu, perquè era Amor, i Amor en majúscules. Hi ha cap inutilitat més gran que la de l'Amor clavat a la creu? Si avui el voluntari cristià, i més en concret el de Càritas, es pot abocar amb el pobre, el malalt, el desnonat o l'immigrant, i ho fa perquè sap que descansa en Crist mort i ressuscitat. Té l'estranya confiança que, servint-se de la seva pròpia inutilitat personal, és Déu

qui fa el bé a través seu. El voluntariat de tota l'Església es basa en aquest principi.

Una lectura pausada i atenta de l'Evangelí ens fa adonar de la presència aclaparadora que hi tenen els pobres, el dolor dels quals commou el cor de Jesús. La necessària interpretació al·legòrica de la pobresa evangèlica no n'ha d'excloure mai la comprensió literal. Si la carn maltractada del pobre no ens resulta del tot agradable, això vol dir que convé més que mai que ens hi atansem. Càritas és la concreció de l'amor de Crist que ens posa davant dels ulls el necessitat. Una multitud de germans nostres ho passen malament, molt malament, ara i aquí. Davant d'aquest clam no hi ha excusa possible.

Reptes de futur del sector no lucratiu en el context de crisi

Dr. Pere Mora Tíció

Diumenge, 28 de maig del 2023

Director del Màster universitari en Direcció, gestió i intervenció en serveis socials, i professor a la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés-Universitat Ramon Llull.

Segons l'informe de la Fundació FOESSA 2022 *Evolució de la cohesió social i conseqüències de la COVID-19 a Espanya*, les condicions laborals i econòmiques dels col·lectius de persones vulnerables arran de la pandèmia han empitjorat malgrat l'augment de la protecció social. El fet que les polítiques públiques no hagin tingut la capacitat suficient per donar resposta a les noves necessitats socials ha provocat que les organitzacions no lucratives (ONL) hagin incrementat de forma significativa els programes d'emergència social i, al mateix temps, que s'enfrontin a la necessitat d'adaptar el model organitzatiu al nou context de crisi. Aquest canvi implica tant replantejar-se la relació amb la resta d'agents socials, com reorientar el model de gestió per tal de millorar l'impacte social.

Per donar resposta a la complexitat dels problemes socials caldria que el sector no lucratiu incrementés la interacció amb l'ecosistema social mitjançant estratègies que promoguessin la col·laboració intersectorial: potenciar la responsabilitat social corporativa del sector empresarial; incidir perquè les administracions públiques i els partits polítics s'impliquin a aconseguir un entorn polític i legislatiu facilitador de polítiques inclusives; col·laborar amb les universitats en projectes de recerca aplicada en l'àmbit social que afavoreixin la innovació i la transferència del coneixement, i augmentar el treball en xarxa amb la resta d'ONL per tal d'incrementar l'impacte social.

El model de gestió del sector no lucratiu haurà d'incorporar eines de tipus empresarial que millorin la capacitat de respondre a les noves necessitats socials, avançar-se i adaptar-se als canvis. Eines com ara la planificació estratègica i el màrqueting de serveis, estratègies de comunicació externa i interna, la implementació d'un model de gestió participatiu basat en un lideratge compromès amb la innovació que sigui capaç de captar i retenir el talent. De manera transversal, caldrà implementar processos de gestió de la qualitat, avaluació, transparència i rendició de comptes.

Entendre la problemàtica: clau per resoldre els problemes

Ramon E. Carbonell

*Director de Càritas Diocesana
de Sant Feliu de Llobregat*

Diumenge, 25 de juny del 2023

L'atenció a les persones en situació d'exclusió passa sí o sí pel tracte personal, per posar-se davant seu i entendre què els passa i què els ha portat on són. Aquest moment de trobada és clau per poder donar resposta, cosa que no sempre és possible, a les diferents necessitats que tots hem de cobrir per viure dignament i amb la suficiència necessària de les coses vitals per al nostre benestar i salut. Aquesta mirada de ben a prop no sols fa identificar què és el que necessiten les persones, sinó també generar-hi trobades que portin a l'esperança d'oportunitats reals de poder superar la situació en la qual es troben.

Ara bé, quan les polítiques públiques d'acció social davant d'aquestes realitats busquen la solució a reconèixer el problema i no la problemàtica que l'ha comportat, generen molt sovint respostes de dependència del ciutadans vers l'Administració pública. Per descomptat, això mateix pot passar a entitats del tercer sector social quan promouen models d'atenció sols basats a donar i no a promoure, basats a decidir què necessita l'altra i no a analitzar què l'ha fet arribar a les seves portes.

Atacar les problemàtiques estructurals a casa nostra de manca d'habitatge, de precarietat laboral o de manca d'oportunitats reals per a tothom és una actuació amb resultats de futur i segur que és poc rendible electoralment, però és l'única via per transformar la societat per assegurar el benestar i el compliment de drets bàsics per a totes i tots. Atendre sols el problema a curt termini, tapant vies d'aigua en un model de societat que per moltes costures condemna vides i impossibilita un present i futur digne a veïns nostres, evita la rebel·lió social i genera sotmetiment a les ajudes econòmiques i en espècies a les persones necessitades. Alhora tira pilotes enfora quan seria el moment de plantejar com afrontar problemàtiques de fons d'una societat, la nostra, que deixa al marge tanta gent. A fer front i exigir aquest canvi de mirada, com reclama Càritas, "tu hi tens molt a veure".

Testimoni de fe

Francesc Boluña, Fotògraf
Diumenge, 30 de juliol del 2023

Fa 14 anys, després d'un traumatisme cranial per la caiguda d'un test al cap, em fan un TAC i em troben el tumor.

Pregunto si el cop del test havia provocat el tumor. Resposta va ser: "No, el test ens ha ajudat a trobar-lo". "Beneït test", diu el doctor. El cert és que el test em va caure fent unes fotos al convent de les monges de la Puríssima de Tortosa, així que potser sí que «el test està beneït per Crist».

El cap de setmana, papers, instruccions i, sobretot, el màxim temps possible amb els meus fills, que eren petits, molt petits, i amb la meua dona, pare, mare, sogres, germana, cunyats... la família més propera, i amb els amics. Volia "acomiar-me", sense dir-los-ho, sense fer-los patir. No sabia si tornaria de la intervenció. Vaig anar a confessar-me per estar preparat... La meua dona i jo vam pregar junts com sempre i ho vam deixar en mans de Déu.

Dilluns cap a Barcelona per a la intervenció, acompanyats pel nostre amic metge, que sempre ha estat al nostre costat. A la tarda, operació feta. Cal resultat de l'anatomia del tumor. En uns dies ens arriba: glioblastoma. Mirem internet: possibilitats de vida, 5 %. No vos enganyaré, tenia temor, però em vaig posar en mans dels metges, i de Déu, i vaig pregar molt.

Després, oncòlegs, tractament de quimioteràpia, radioteràpia, homeopatia, i confiar en Déu. Durant vuit anys una vida bastant acceptable, treballant, revisions periòdiques, l'oncòloga, ressonàncies, la meua dona, els meus fills creixent, l'amic metge i tots donant gràcies cada dia de poder viure; les seqüeles estaven acceptades i controlades; la medicació anava fent que la vida fos bastant portable.

Després, quan ja penses que tot està superat, una altra recidiva de tumor, i nova intervenció i tractament. El mateix neurocirurgià, però en una operació molt més tècnica, més precisa. Al cap d'un any, una altra intervenció i quimioteràpia, i ara estic a l'espera d'un tractament amb genomes, un tractament innovador.

De vegades penso en la sort que he tingut de tenir al costat la meua dona, i la fe. Què hauria sigut de mi sense la família o sense Déu?

Que passarà demà? Viuré? No ho sé. Sols sé que si soc aquí, estic amb los meus i estic bé, i si marxo, sé on vaig, i sé que també estaré bé.

Què sabem de la presó?

Núria Ortín

Directora de la Fundació Obra Mercedària

Diumenge, 6 d'agost del 2023

Què sabem de la presó? Quanta gent privada de llibertat hi ha al nostre país? Quins són els delictes més comuns? Quantes visites al mes estan permeses? Es pot estudiar o treballar dins dels centres penitenciaris? Què passa si t'empresonen i ets innocent? Hi ha presons només per a dones o joves? Quantes persones surten i no tornen a delinquir? Aquestes i moltes altres preguntes de què molts no saben la resposta, denota que ens trobem davant d'una realitat desconeguda i silenciada.

És un món d'ombres que espanta i del qual la majoria no en vol saber res. No sabem res de la presó fins que la vivim. És un sistema tancat del qual no coneixem què passa dins; només aquelles persones que hi treballen o tenen algú estimat entre barrots saben com funciona el món penitenciar. I cal repensar les presons per millorar la societat.

Hem de trencar estigmes, hem de sensibilitzar i explicar que la majoria de les persones privades de llibertat són les més desfavorides, provinents de la pobresa, la marginació, la violència o la malaltia mental.

Això és el que va constatar sant Pere Nolasc, fundador de l'Orde de la Mercè, l'any 1218 a Barcelona, quan va començar a lluitar per la llibertat i la dignitat de les persones. La Fundació Obra Mercedària treballa

fent front a les noves formes d'esclavitud que afecten els col·lectius més vulnerables de la societat, contemplant l'abans, el durant i el després de la presó. El primer, la prevenció a través de l'educació, que és la que ens dona les eines i els valors per no haver de cometre un delictes. El durant a través de l'acompanyament als privats de llibertat dins les presons, mediant, fent de vincle entre els interns i l'exterior. I el després, la inserció de nou a la societat per començar una nova vida a través de les llars d'acollida i el Punt d'Acollida i Orientació, on oferim un seguiment personalitzat i grupal amb professionals, tallers, servei jurídic i tràmits administratius.

A la Fundació Obra Mercedària apostem per les segones oportunitats obrint camins perquè els privats de llibertat puguin recuperar una família i entorn social molts cops perduts, una feina o una llar. Presentes en tres continents —Europa, Àfrica, Centreamèrica— i sis països —Espanya, Moçambic, Veneçuela, Panamà, Guatemala i El Salvador—, volem estar al costat de les persones en situació d'exclusió social acompanyant-les en el seu procés de promoció i desenvolupament integral.

Caritas Christi urget nos

Montserrat Domingo

Eremita

Diumenge, 10 de setembre del 2023

El lema d'aquest any de la Campanya de Corpus de Càritas, "Tu hi tens molt a veure. Ets oportunitat. Ets esperança" em va recordar sant Vicenç de Paul quan fa més de 300 anys va enviar les Filles de la Caritat a socórrer els indigents del carrer, els presoners a galeres, malalts, famolencs... Una època molt diferent de la nostra, amb una realitat semblant, amb desigualtats, injustícies, etc., i els digué: "Vosaltres heu d'estar disposades sempre per servir a tothom en qualsevol necessitat". CÀRITAS em dona l'oportunitat de viure-ho, en diferents programes, segons les meves capacitats.

És clar que tinc molt a veure, encara que visqui sola i més o menys allunyada de la població. Petites coses. No em compro roba, perquè els amics me'n duen, i la que no necessito, o no em va bé, la dono a Càritas, que fan la tasca de deixar-la a punt, endreçada per a qui li faci servei. És una cadena de col·laboració: el que han compartit amb mi, no es perd, sinó que arriba a d'altres amb poc esforç de part meva, i amb l'estimació de tothom.

Sí, soc oportunitat; no puc viure indiferent, despistada, distreta, sinó sempre he d'estar a punt, amb el cor amatent a estimar, amb l'esperit de la caritat de Crist, que és l'Evangelí, i que ens impulsa a no passar

de llarg del que veuen els nostres ulls, tots els “tinc fam”, “estic malalt”, “visc al carrer”, “soc immigrant...”, i també descobrir més enllà del que veiem que, per vergonya, incapacitat, por o també ignorància, resten amagats, fan mal, i cal alliberar.

Davant d'aquest món nostre complex, amb situacions límit, i enganys de molts tipus, ELL m'empeny a actuar de veritat amb responsabilitat, sense discriminació, tant en ajudes econòmiques com en diferents serveis, per petits que siguin, ja que són moltes les necessitats que ens envolten.

Com a creient que soc, la pregària sempre per a tots, i quan dic tots, vull dir TOTS, els d'aquí i els d'enllà, els que necessiten ajuda i el que l'ofereixen, i com que soc limitada, crec que arribarà a qui en tingui necessitat, en esperança d'un VIURE millor.

Podem, hauríem de, col·laborar amb CÀRITAS i altres entitats.

AGRAÏMENT infinit.

La llengua, element d'integració

Montserrat Creus

Filòloga

Diumenge, 24 de setembre del 2023

Amb l'inici del nou curs escolar, les Càritas diocesanes amb seu a Catalunya també comencen les activitats formatives en diferents àmbits, com, per exemple, els cursos de llengua catalana i castellana, els tallers d'acollida lingüística i cultural, els seminaris sobre la millora de les capacitats i habilitats personals, etc., per tal que les persones novingudes puguin aprendre l'idioma i les pautes culturals de la societat d'acollida, i potenciar el coneixement de la nostra cultura i del nostre entorn en un context de relació i convivència entre diferents cultures, i ajudar a millorar així la convivència i participació en la nostra societat.

Quan anem de vacances a un altre país, sabem la importància de tenir un mínim coneixement de la llengua del lloc on viatgem. Procurem aprendre un vocabulari bàsic que ens faci almenys saber preguntar per algun lloc si ens perdem. Si passant uns dies fora ja ens adonem de com n'és d'important aprendre la llengua del lloc d'acollida, imaginem-nos com de vital és per a les persones que venen al nostre país per quedar-s'hi durant una bona temporada perquè no tenen cap altra sortida. Han de fer un sobreesforç, cercar motivacions per tal d'obrir-se i no tancar-se en el seu món.

La llengua és un bon element de cohesió, d'inclusió, d'integració a la comunitat. Per als migrants aprendre la llengua del país d'acollida hauria de ser fonamental, els ajudaria a l'hora de fer les rutines de cada dia, activitats que permeten socialitzar. A més, saber més d'un idioma augmenta les oportunitats laborals i fa que es pugui estendre la xarxa d'ajuda amb altres persones que estiguin en la mateixa situació.

Cal, doncs, que els nouvinguts vegin la necessitat de formar part d'un grup, de fer algun curs, alhora que se senten acollits, escoltats i estimats. Cal que ens hi apropem, que creem vincles d'unió i relacions de confiança i coneixença. Serà bo per a ells, per a nosaltres i per a tothom.

La pobresa com a factor de risc per desenvolupar un problema de salut mental

Montse Torres Bermejo

Psicòloga clínica

Diumenge, 8 d'octubre del 2023

Nombrosos estudis científics i, en concret, l'enquesta elaborada pel Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS) el 2021, reflecteixen la realitat que les persones amb menys recursos econòmics són més vulnerables alhora de tenir un problema de salut mental respecte de la població més acomodada econòmicament.

Cal prendre mesures que minimitzin aquest factor de risc i desenvolupar-ne d'altres de protecció: per una banda, totes les mesures de caràcter polític i, per l'altra, el desplegament de tota mena de projectes que afavoreixin la cohesió social, tenint en compte els recursos de caràcter comunitari, relacional, psicosocial i cultural.

És prioritari atendre la salut emocional en paral·lel a la cobertura de les necessitats bàsiques per desenvolupar les mesures de protecció davant dels factors de risc. Les persones que disposen de recursos comunitaris, relacionals, socials, psicològics, etc., tenen més fortalesa per afrontar situacions d'estrès provocades per l'escassetat de necessitats bàsiques.

Càritas Diocesana de Barcelona sempre ha mostrat una gran sensibilitat cap al patiment emocional de les persones que es troben en situació de vulnerabilitat i d'exclusió social (aïllament social, violència, atur, situacions de migració sense autorització administrativa de residència, sense permís de treball, sense llar, etc.) i, al llarg del temps, ha estat reflectit en forma de diferents projectes de prevenció i atenció psicològica.

Fa més de trenta anys que va implementar l'acompanyament psicològic dut a terme per professionals formats en psicologia amb una gran experiència a l'àmbit social.

L'àmbit psicològic a Càritas s'articula en una estructura multidisciplinària en coordinació amb altres professionals del treball i de l'educació social, advocats, insertors laborals, voluntaris, etc., dins de la mateixa institució i seguint una línia comunitària, de manera que les intervencions es fan en coordinació amb altres equips externs, com ara escoles, serveis socials municipals, CAP, CSMIJ, CSMA, etc.

Els objectius dels professionals de l'àmbit de la salut mental a Càritas van dirigits a desenvolupar una tasca assistencial, de prevenció, de dinamització comunitària, de suport i orientació i formativa, per ser i, alhora, generadors de noves propostes i projectes que permeten treballar de manera global les dificultats de les persones ateses i desenvolupar un treball interdisciplinari en què es posa l'accent al centre de la persona, la seva dignitat i el seu procés de millora en contextos de vulnerabilitat i exclusió social.

Finalment, cal destacar el treball interdisciplinari que es fa a Càritas com a eix fonamental en la tasca d'acolliment i acompanyament a les persones amb patiment psicosocial intens.

La xarxa, lloc de testimoni

Xiskya Valladares, rp.

Diumenge, 22 d'octubre del 2023

No és cap novetat que el Vaticà parli d'Internet, i de les xarxes socials en concret, com a lloc per anunciar Jesucrist. Des de Joan Pau II fins a Francesc hi ha hagut molts missatges papals que ho han fet, especialment a les Jornades de les Comunicacions Socials. Però hi ha una novetat, i és que el Vaticà ha passat de les paraules a l'acció en incloure el sínode al món digital.

Internet no és una eina, sinó un lloc. És un lloc on conviuen persones amb ideologies, virtuts, defectes i sentiments. I per això mateix és un espai per compartir, per discutir, per influenciar-nos i per aprendre. Tot depèn de les persones amb qui et creuis i l'actitud a l'hora de dialogar. És idoni també per evangelitzar com en qualsevol altra part.

Un lloc on la influència és més gran. Per això és important comprendre com estem connectats. Les persones amb qui ens relacionem ens influeixen tant com nosaltres els influïm a elles. Ser-ne conscients ens permet ser menys manipulables. James Fowler parla al seu llibre *Connected* dels tres graus d'influència a les xarxes socials naturals; aquesta influència es multiplica encara més a les xarxes digitals, perquè entrem en contacte amb molts més cercles que a les naturals. Per això, la clau

del missioner digital és en el testimoni, fins i tot a les xarxes digitals. No són tant paraules com actituds.

I, en aquest sentit, el format digital més complet de moment és el vídeo. Perquè ens permet escoltar el to, veure els gestos amb què es transmet el missatge i tenir el contingut de primera mà. No el vaig llegir, però que el vídeo em permet presenciar-lo. Potser és per això que xarxes com ara TikTok o Instagram estan tenint tant d'èxit i són més addictives que xarxes com X.

Prendre consciència de tot això no ens deixa la indiferència com a opció davant de les xarxes digitals. El cristià està cridat a la missió d'evangelitzar "fins als confins de la Terra", que avui és al continent digital.

Transferència de coneixement

Génesis Jama

Estudiant de la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés-URL, en pràctiques a Càritas Catalunya

Diumenge, 12 de novembre del 2023

En la investigació *La situació de les organitzacions sense ànim de lucre (ONG) registrades a l'Equador*, feta l'any 2021, se'n comptabilitzen 4.939 ONG, de les quals només 1.554 (el 31,46 %) es troben en funcionament; 1.658 (el 33,57 %) no estan actives, i 1.727 no van facilitar cap informació (el 34,97 %); és a dir, se'n desconeix l'estat, encara que es pot inferir que un percentatge important d'aquest grup probablement també està fora de funcionament sense haver procedit a la dissolució (Bernardo Gortaire-Morejon, 2022).

Després d'haver analitzat aquesta informació, es pot veure que moltes ONG equatorianes treballen en punts propers a les grans ciutats amb un mateix segment de població, però sense coordinació.

No puc al·legar que no hi ha federacions o coordinadores a l'Equador perquè faltaria a la realitat. Hi ha alguna coordinadora, però, si fem una cruïlla de variables entre la investigació feta de les ONG en funcionament amb el nombre d'organitzacions que pertanyen a les coordinadores, en trobem un nombre molt baix de registrades. No puc determinar els motius pels quals les organitzacions no volen pertànyer a les federacions. Les raons poden ser diverses, com ara que no tenen

coneixements, no estan alineats amb els mateixos objectius o creuen que no hi poden accedir.

L'objectiu que cal assolit és la transferència de coneixement, ja sigui sud-sud, sud-nord o nord-sud.

El meu treball final de màster (TFM) és analitzar com s'organitzen i s'estructuren les associacions i les federacions a Espanya i transferir aquests coneixements a les ONG de l'Equador.

El propòsit final és que les ONG uneixin forces, recursos per treballar amb i per a la societat, per oferir serveis als beneficiaris d'aquestes federacions sense oblidar-nos de les persones que hi pertanyen amb la finalitat que qualsevol organització sense considerar-ne la mida, sinó la seva visió, s'uneixi, i que aquest canvi es pugui replicar.

Per al desenvolupament del meu TFM, Càritas Catalunya ha estat la meva font primària com a sistema d'organització.

Ha arribat l'hora d'aprofitar

Anna Parellada

Xef

Diumenge, 26 de novembre del 2023

Continuarem estimant la mare, però ha arribat el moment de canviar l'*amor de madre* dels tatuatges a l'*amor de tierra*. El planeta ens reclama amor, cura i atenció. Estem en plena emergència climàtica i cal urgentment modificar els nostres hàbits per revertir-la.

Ja que he anat a cal tatuador, afegiré a cada braç una frase, ja que he vist que té una oferta "2 x 1" i la vull aprofitar. Les dues frases que em tatuaré són: "Llencem un de cada tres aliments produïts" i "Amb la meitat del que llencem podríem combatre la fam crònica mundial."

Són dues veritats esfereïdores que, de tan certes, sacsegen a qui les escolta i inciten a l'acció... o això és el que desitgem els qui fa anys que denunciem el desori del sistema alimentari.

La complexitat del sistema alimentari ens supera. Les imbricacions, relacions, incoherències, interessos... són superlatives i fan difícil resumir la problemàtica en una frase i, alhora, la solució és multifactorial.

D'entrada, cal dir que qui té la responsabilitat de la solució són els governants i els agents de la cadena de valor dels aliments. El govern ha de legislar i aplicar les lleis en clau de sostenibilitat mediambiental.

La cadena de valor ha d'acceptar i aplicar les normatives en clau de responsabilitat també mediambiental. Ser sostenible i aprofitar els aliments, paradoxalment, és més car que malmetre el planeta i llençar a cor que vols. Una paradoxa que ens costarà molt cara. De sempre sabem que el que és barat ens acaba sortint car.

Tal com he dit, la responsabilitat de la solució és de l'Administració i de la cadena de valor dels aliments, però els consumidors tenim un enorme poder. Malgrat que ens sembli que som puces insignificants, que això no va amb nosaltres, que no hi podem fer res, tenim la paella pel mànec.

És cert que individualment som puces, però junts i en la mateixa direcció podem fer girar el món en l'altre sentit. Si tots comprem de proximitat, mostrem compromís en l'aprofitament dels aliments, reduïm l'ús d'envasos superflus i separem bé els residus, veurem créixer el bosc.

Hem de militar en la compra de productes de proximitat perquè no només és una mesura de millora mediambiental, amb la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle, sinó que és un sistema infal·lible per a la supervivència del sector primari, d'equilibri territorial entre les zones urbanes i rurals i de manteniment del paisatge.

Tinguem curiositat en saber on i qui ha produït l'aliment que mengem. Posar cara a qui elabora el que mengem ens fa valorar la feina feta i ens fa estimar l'aliment... i la terra.

Col·lecció:
Dossiers

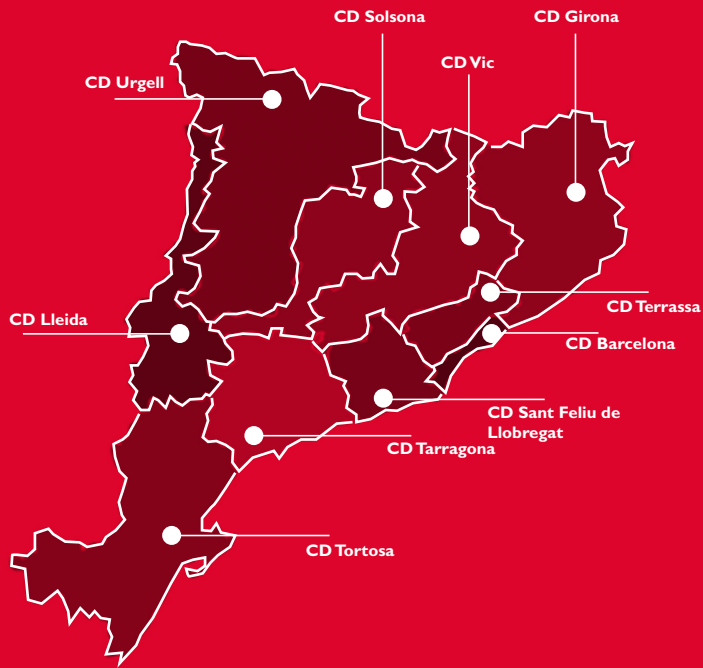
Epíleg

Epíleg

El 27 de juliol es va obrir una nova etapa en la relació de Càritas Catalunya amb "Catalunya Cristiana" i Ràdio Estel amb la signatura d'un nou acord de col·laboració, del qual van participar Òscar Martí, director de "Catalunya Cristiana"; Toni Hervàs, president de la Fundació Missatge Humà i Cristià, i director de Ràdio Estel, i Francesc Roig, president de Càritas Catalunya.

Aquest acord referma el compromís de les tres entitats amb una comunicació rigorosa, serena i de qualitat que té per objectiu fonamental estar al servei de les persones més fràgils de la nostra societat.

Càritas Diocesana de Barcelona

<https://caritas.barcelona/>

Càritas Diocesana de Girona

www.caritassgirona.cat

Càritas Diocesana de Lleida

www.caritasslleida.net

Càritas Diocesana de Sant Feliu de Llobregat

www.caritassantfeliu.cat

Càritas Diocesana de Solsona

www.caritassdiocesanassolsona.cat

Càritas Diocesana de Tarragona

www.caritassdtarragona.cat

Càritas Diocesana de Terrassa

www.caritassdiocesanaterrassa.cat

Càritas Diocesana de Tortosa

www.caritassortosa.org

Càritas Diocesana d'Urgell

www.caritassurgell.cat

Càritas Diocesana de Vic

www.caritassdiocesanavic.cat

**Càritas Catalunya
als mitjans de comunicació
de l'Església**

El món virtual ens dona possibilitats infinites d'emmagatzematge de documents i imatges, però aquesta riquesa tècnica fa que milions d'aquests documents restin condemnats sovint a l'ostracisme virtual, i contribueixin a la desmemòria. En canvi, les publicacions impreses estan presents a les prestatgeries físiques i també en la interioritat de les nostres vivències. Per tant, aquest dossier vol ser memòria viva de la història de Càritas Catalunya.

Extret de la presentació de l'obra.

Col·lecció:
Dossiers

www.facebook.com/Caritas-Catalunya
www.twitter.com/CaritasCataluny
www.youtube.com/channel/UCUMbZsf5rUFdbyHxXRE6UZA

C/ dels Àngels, 18, entresol · 08001 Barcelona · Tel. 934 126 864
info@caritascatalunya.cat
www.caritascatalunya.cat